

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
SAN'ATSHUNOSLIK FAKULTETI
TASVIRIY SAN'AT VA MUHANDISLIK
GRAFIKASI KAFEDRASI

2021/22

60210800 – Amaliy san'at: (Badiiy kulolchilik)
bakalavriat dasturi uchun
QO'LLANMA

Hurmatli talabalar!

Buxoro davlat universitetining professor-o'qituvchilari va xodimlari 90 yillik tarixga ega ilm maskani talabasi bo'lganingiz bilan tabriklaydi. Sizga taqdim etilayotgan ushbu qo'llanmaning maqsadi siz qabul qilingan bakalavriat(magistratura) dasturining asosiy tafsilotlarini tushuntirishdir. Ushbu qo'llanmadagi ba'zi ma'lumotlar bir qarashda murakkab va qo'rqinchli bo'lib ko'rinishi mumkin, lekin siz Universitet va dastur haqida boshlang'ich bilimlarni egallaganingizdan keyin siz ushbu qo'llanmani juda foydali ekanligini tushunib yetasiz. Ushbu qo'llanma sizga dastur tuzilishi, baholash tartiblari, dasturga mas'ul shaxslar va boshqa muhim jihatlarini

tushunishga yordam beradi deb umid qilamiz. Ushbu qo'llanmaning nusxalarini universitet Axborot resurs markazidan topishingiz mumkin.

Tahsil olish jarayonidagi qiyinchiliklar sizning o'zingizdagi kuchli tomonlaringizni kashf qilish va ulardan foydalanish uchun noyob imkoniyatni taqdim etadi. Bu davr sizning xotirangizda iliq fikrlar bilan qoladi va bu yerda orttirgan ko'plab do'stlaringiz bir umr siz bilan qoladi deb umid qilaman.

Kursdagi tengdoshlaringiz turli xil bilimlarga, qobiliyatlarga, umid va intilishlarga ega ekanligini bilib olasiz. Umid qilamizki, siz dastur davomida kursdoshlaringiz bilan muloqot qilish orqali foydali hayotiy tajriba va bilimlarga ega bo'lasiz.

Ba'zilaringiz universitetni tugatgandan so'ng qiziqarli va yuqori maoshli ishga joylashishni maqsad qilgan bo'lsangiz, boshqalaringiz magistratura yoki tadqiqot darajasida o'qishni davom ettirishni xohlashingiz mumkin. Universitet sizga o'qish va shaxsiy rivojlanishingizda yordam berish uchun ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi, ammo o'qish va o'rganish uchun asosiy mas'uliyat sizning o'zingizda qoladi.

Biz sizni doimiy ravishda sinovdan o'tkazadigan va barcha qobiliyatlaringizni kash qiladigan akademik muhitni yaratishga intilamiz. Ezgu maqsadlaringizga erishishingiz uchun barchamiz - siz, o'qituvchilar va Universitet o'rtasida hamkorlikni yo'lga qo'yish juda muhimdir. Keling, maqsadimizga erishish va tahsil olish davringizni qiziqarli va qimmatli bilim va tajribaga boyitish uchun birgalikda harakat qilaylik.

O. X. Xamidov

Buxoro davlat universiteti rektori

MUNDARIJA

Umumiy ma'lumotlar

Universitet haqida	4
BuxDU dasturlari.....	7

Universitet xizmatlari

Talabalar turar joyi	10
Talabalarga xizmat ko'rsatish markazi	11
Axborot resurs markazi	12
Korrupsiyaga qarshi kurash	12
Yoshlar ittifoqi	12
BuxDU xalqaro markazlari.....	13
Sport	13

O'quv yili jarayoni

Oquv jarayoni tashkiliy tuzilmasi	14
UNIWORK tizimidan ro'yxatdan o'tish tartibi	16
HEMIS tizimidan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar	16

Dastur tafsifi va fan platformalari

Dastur haqida	17
Fan platformalari	18

UNIVERSITET HAQIDA

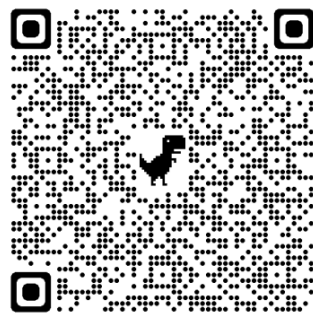
1922-yilda Buxoro Xalq Jumhuriyati qarori bilan Buxoro va Chorjo‘yda xalq maorifi instituti ochildi. Bu – zamonaviy oliy o‘quv yurti tashkil etish yo‘lidagi dastlabki harakat edi. F.Xo‘jayev va A.Fitrat shu institut negizida dorilfunun tashkil etish g‘oyasi bilan chiqdilar, ammo BXJning tugatilishi bilan bu g‘oya amalga oshmay qoldi. 1930-yilga kelib esa Buxoro pedagogika instituti ochildi. Dastlab uning kimyo-biologiya va tarix-ijtimoiyot singari ikki bo‘limida 45 talaba tahsil olgan. Institutning oyoqqa turishida A.Fitrat, Miyonbuzruk Solihov, Muso Saidjonov, B.Cho‘ponzoda, I.Kojin, F.Trudakov, P.Korolenko, N.Merkulovich, V.Abdullayev, G.Yusupov kabi olimlarning xizmatlari katta bo‘ldi. Ikkinchi jahon urushi yillarida bir qator o‘qituvchilar va 47 talaba ko‘ngillilar qatorida urushga ketdi. Bu murakkab davrda talabalarni o‘qishga ko‘proq jalb etish maqsadida Qarshi, G‘ijduvon va Shofirkonda filiallar ochildi. Hozirgi paytda mustaqil O‘zbekistonning yetakchi oliy o‘quv yurtlari darajasiga ko‘tarilgan Xorazm, Qarshi va Termiz davlat universitetlari ilk bor filial sifatida BuxDPI tarkibida ish boshlagan edi.

Institut 1992-yilda universitetga aylantirildi. O‘zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti I.A.Karimovning 1992-yil 28-fevraldagi Farmoniga asosan Buxoro pedagogika institutiga Universitet maqomi berilgach, imkoniyatlar yanada kengaydi.

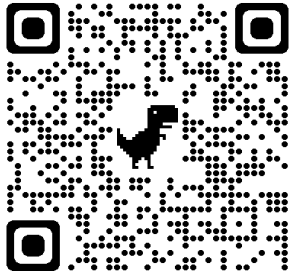
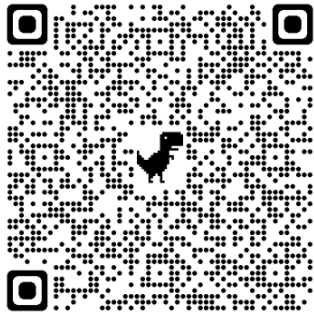
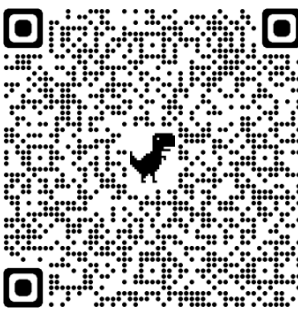
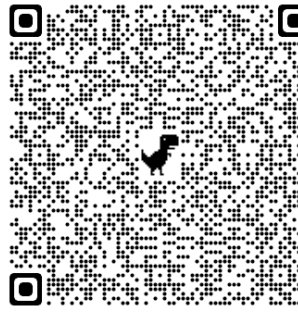
Ayni damda BuxDU respublika OTMlari orasida talabalar soni bo‘yicha 24336 nafar talaba bilan birinchi o‘rini egallab turibdi.

2021-yil 1-yavardan boshlab BuxDUga moliyaviy mustaqillik berildi.

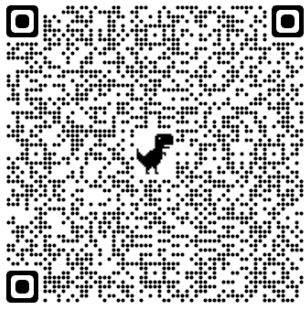
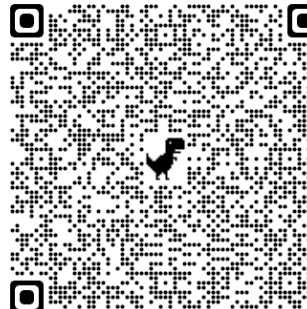
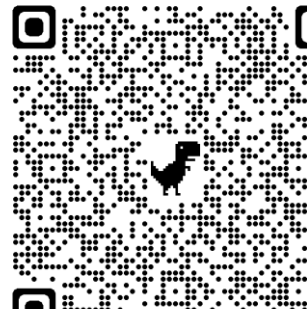

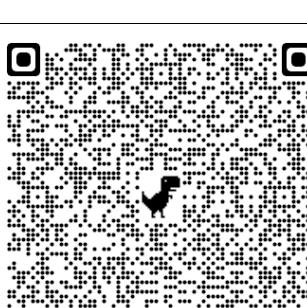
Buxoro davlat universiteti tarkibidagi mavjud fakultetlar va institut joylashuvi:

	Fakultet/ Institut nomi	Joylashgan o‘rni	Xaritada joylashuvi (QR kodni skanerlang)
1	Fizika-matematika fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Bosh bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	
2	Axborot texnologiyalari fakulteti	Fayzullo Xo‘jayev kampusi Bosh bino (Buxoro, M.Iqbol ko‘chasi 11-uy)	

3	Tabiiy fanlar fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Ikkinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
4	Filologiya fakulteti	Buxoro davlat universitetining Filologiya fakulteti o'quv binosi (200122, Buxoro sh. Alpomish ko'chasi, 1-uy)	
5	Xorijiy tillar fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Uchinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
6	Tarix va madaniy meros fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Uchinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
7	Pedagogika fakulteti	Buxoro davlat universitetining Pedagogika fakulteti binosi	

8	Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti	Buxoro davlat universitetining Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim fakulteti o'quv binosi	
9	Jismoniy madaniyat fakulteti	Buxoro davlat universitetining Jismoniy madaniyat fakulteti o'quv binosi	
10	Iqtisodiyot va turizm fakulteti	Fayzullo Xo'jayev kampusi Ikkinchi bino (Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy)	
11	Chaqiriqqacha harbiy ta'lim fakulteti	Buxoro davlat universitetining Chaqiriqqacha harbiy ta'lim fakulteti o'quv binosi	
12	San'atshunoslik fakulteti	Buxoro davlat universitetining San'atshunoslik fakulteti o'quv binosi	

13	Agronomiya va biotexnologiya fakulteti	Buxoro davlat universitetining Agronomiya va biotexnologiya fakulteti o'quv binosi	
14	Pedagogika instituti	Buxoro davlat universitetining pedagogika instituti binosi	

Universitet kontakt ma'lumotlari

Tel: (+998) 65 221-29-14

Faks: 8(365) 221-27-07

Rasmiy sayt: <https://buxdu.uz>

E-mail: buxdu_rektor@buxdu.uz

Joylashuvi:

200117, Buxoro, M.Iqbol ko'chasi 11-uy

BUXDU TA'LIM DASTURLARI

Ayni paytda universitetda 13 ta fakultet, 38 ta kafedra va maxsus sirtqi bo'limi hamda malaka oshirish markazi faoliyat ko'rsatmoqda. Universitetda 57 ta'lim yo'nalishi bo'yicha kunduzgi bakalavriat, 12 ta'lim yo'nalishi bo'yicha sirtqi bakalavriat, 11 ta'lim yo'nalishi bo'yicha kechki bakalavriat, 28 mutaxassislik bo'yicha magistratura dasturlari mavjud.

Kunduzgi bakalavriat ta'lim yo'nalishlari

60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili

60230102 Filologiya va tillarni o'qitish: rus tili

60230112 Filologiya va tillarni o'qitish: ingliz tili

60230113 Filologiya va tillarni o'qitish: nemis tili

60230114 Filologiya va tillarni o'qitish: fransuz tili

60230201 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: ingliz tili

60230202 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: nemis tili

60230203 Tarjima nazariyasi va amaliyoti: fransuz tili

60220300 Tarix (mamlakatlar va yo'nalishlar bo'yicha)

60220300 Tarix (islom tarixi va manbashunosligi)

60220400 Arxeologiya

60540100 Matematika

60540200 Amaliy matematika

- 60510100 Biologiya (turlari bo'yicha)
60530900 Fizika
60531000 Mexanika va matematik modellashtirish
60530100 Kimyo (turlari bo'yicha)
60530400 Geografiya
60211400 Vokal san'ati: an'anaviy xonandalik
60211500 Cholg'u ijrochiligi (turlari bo'yicha)
60210500 Rangtasvir: dastgohli
60210800 Amaliy san'at: badiiy kulolchilik
60212000 Madaniyat va san'at muassasalarini tashkil etish hamda boshqarish
60310900 Psixologiya (amaliy psixologiya)
60310900 Psixologiya (sport psixologiyasi)
60310900 Psixologiya (oilalar psixologiyasi)
60320100 Jurnalistika: bosma axborot vositalari jurnalistikasi
60320200 Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60411300 Biznesni boshqarish (tarmoqlar bo'yicha)
60410800 Statistika (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
60411700 Logistika (agrologistika)
60412400 Agrobiznes va investision faoliyat
60710200 Biotexnologiya (tarmoqlar bo'yicha)
60610100 Komp'yuter ilmlari va dasturlash texnologiyalari (yo'nalishlar bo'yicha)
60610200 Axborot tizimlari va texnologiyalari (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
- 60710400 Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60810700 Agrokimyo va agrotuproqshunoslik
60811000 O'simliklarni himoya qilish (ekin turlari bo'yicha)
60811300 Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi (mahsulotlar turlari bo'yicha)
60811800 Mevachilik va uzumchilik
60811900 Sabzavotchilik, polizchilik va kartoshkachilik
60812000 Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish
60920100 Ijtimoiy ish (oilalar va bolalar bilan ishlash)
60920100 Ijtimoiy ish (fuqarolarning o'z-o'zini boshqarish organlari)
61010100 Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha)
61010300 Sport faoliyati: kurash
61010302 Sport faoliyati: boks
61010303 Sport faoliyati: voleybol
61010313 Sport faoliyati: futbol
61010316 Sport faoliyati: erkin kurash
61010501 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: ingliz tili
61010502 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: nemis tili
61010503 Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati: fransuz tili
60610600 Dasturiy injiniring

Sirtqi bakalavriat ta'lim yo'nalishlari

- 60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili
60540100 Matematika
60510100 Biologiya (turlari bo'yicha)
60530400 Geografiya
60310900 Psixologiya (faoliyat turlari bo'yicha)
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
- 60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
60920100 Ijtimoiy ish (fuqarolarning o'z-o'zini boshqarish organlari)
61010100 Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha)
61010313 Sport faoliyati: futbol

Kechki bakalavriat ta'lim yo'nalishlari

60230101 Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili
60540200 Amaliy matematika
60310100 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
60411300 Biznesni boshqarish (tarmoqlar bo'yicha)
60412500 Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

60410100 Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)
60610600 Dasturiy injiniring
61010100 Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
61010400 Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha)
61010316 Sport faoliyati: erkin kurash
61010303 Sport faoliyati: voleybol

Magistratura ta'lim yo'nalishlari

70260502 Adabiyotshunoslik: o'zbek adabiyoti
70260502 Adabiyotshunoslik: ingliz adabiyoti
70230502 Adabiyotshunoslik: rus adabiyoti
70230101 Lingvistika: o'zbek tili
70230101 Lingvistika: ingliz tili
70230101 Lingvistika: fransuz tili
70230101 Lingvistika: rus tili
70230201 Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)
70220301 Tarix (yo'nalishlar va faoliyat turi bo'yicha)
70220303 Tarixshunoslik, manbashunoslik va tarixiy tadqiqot usullari (mamlakatlar bo'yicha)
70220401 Arxeologiya
70230301 Matnshunoslik va adabiy manbashunoslik (tillar bo'yicha)
70230501 Etnografiya, etnologiya va antropologiya
70540101 Matematika (yo'nalishlar bo'yicha)
70540201 Amaliy matematika (sohalar bo'yicha)

70510101 Biologiya (fan yo'nalishi bo'yicha)
70530901 Fizika (yo'nalishlar bo'yicha)
70530904 Qayta tiklanuvchi energiya manbalari va barqaror atrof-muhit fizikasi
70530905 Yarim o'tkazgichlar fizikasi
70530101 Kimyo (fan yo'nalishi bo'yicha)
70530402 Geografiya (o'rganish ob'ekti bo'yicha)
70530701 Tuproqshunoslik (tadqiqot turi bo'yicha)
70310901 Psixologiya (faoliyat turlari bo'yicha)
70310102 Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
70610101 Komp'yuter ilmlari va dasturlash texnologiyalari (yo'nalishlar bo'yicha)
70610204 Axborot tizimlari (tarmoqlar bo'yicha)
71010401 Turizm (faoliyat turlari bo'yicha)
71010401 Turizm (ziyorat turizmi)

UNIVERSITET XIZMATLARI

Buxoro davlat universitetida talabalar o'zlarini qiynaydigan muammolariga oson yechim topishi, fan yuzasidan berilgan topshiriqlarni chuqur o'zlashtirishi, darsdan tashqari vaqtlarini qiziqarli va samarali tashkil qilishlari, ishtimoiy jihatdan faol bo'lishlari, sog'lom va malakali kadrlar bo'lib yetishishlarini ta'minlash maqsadida bir qator bo'lim va markazlari faoliyati yo'lga qo'yilgan:

- Talabalarga xizmat ko'rsatish markazi;
- Axborot resurs markazi;
- Universitet markazlari;
- Yoshlar ittifoqi;
- Universitet matbuot xizmati;
- Sport inshootlari;
- Korrupsiyaga qarshi kurash.

TALABALAR TURAR JOYI

Buxoro Davlat universitetida 7 ta talabalar turar joyi binolari mavjud bo'lib, ularda jami 2048 ta o'rin talabalar yashashi uchun mo'ljallangan. 1-6- binolar sig'imi 275 o'rindan bo'lib, jami 1650 o'rindan, 7-bino sig'imi 398 o'rindan iborat. Nogiron talabalar uchun alohida har bir binoda 3 o'rinli xona ajratilgan.

TTJ binolarida jami 64 ta oshxonada mavjud bo'lib, 128 dona elektr plita va har bir oshxonada 1 donadan jami 64 dona muzlatgich o'rnatilgan. 8 ta kir yuvish xonasida 13 dona zamonaviy kir yuvish mashinalari o'rnatilgan. 12 ta dazmollash xonasida 72 dona dazmol mavjud. Binolarning har bir qavatida hojatxona va yuvinish xonasi (dush) tashkil etilgan va faoliyat olib bormoqda.

Talabalar turar joyi foyesida 10 ta zamonaviy kompyuter qo'yilgan va internet tarmog'iga ulangan. Binolarning har bir qavatida bittadan hamda fayelarda jami 30 ta televizor qo'yilgan. TTJ binolarining har bir qavatida ma'naviyat xonalari tashkil etilgan.

Qulayliklar:

- Kompyuter xonalari;
- Dars xonalari;
- Internet;
- Umumiy oshxonada;
- Umumiy yuvinish xonasi;
- Umumiy hojatxona;
- Dam olish xonasi.

Talabalar turar joyiga onlayn ariza berish:

<http://uniwork.buxdu.uz/yotoqxona.asp>

Joylashuvi: Bosh bino 1-qavat 124 xona

Ish vaqti: 8:30 dan 16:30 gacha

Ish kunlari: Dushanbadan shanbagacha

Ko'rsatiladigan asosiy xizmatlar:

- O'qish to'g'risida ma'lumotnoma olish;
- Diplom (duplikat) olish;
- To'lov shartnomasini olish;
- Harbiy bo'limdan ma'lumotnoma olish;
- Transkript olish;
- O'qishni ko'chirish haqida ma'lumotnoma olish;
- Akademik ta'til haqida ma'lumot olish;
- Talabalar safidan chetlashtirish ma'lumot olish;
- O'qishni tiklash haqida ma'lumot olish;
- Shaxsiy ma'lumotlarni o'zgartirish haqida so'rov jo'natish;
- Karyera markazi haqida ma'lumot olish;
- Ichki tartib qoidalar haqida ma'lumot olish;
- Universitetdagi mavjud kurs va markazlar haqida ma'lumot olish;
- Talabalar turar joyi haqida ma'lumot olish;
- UNIWORK platformasidan ro'yxatdan o'tish bo'yicha ma'lumot olish;
- Shikoyat va takliflar jo'natish;
- Fakultetlar haqida ma'lumot olish;
- Ta'lim yo'nalishlari haqida ma'lumot olish;
- Guruhdan guruhga o'tish bo'yicha ma'lumot olish;
- Talabalar almashinuvi haqida ma'lumot olish;
- O'quv shartnomasi (learning agreement) olish;
- "Credit recognition" olish;
- Fanlarga registratsiya qilish;
- Imtihonlarga appelyatsiya berish;
- Imtihonlarga sababli kirmaganlik to'g'risida ma'lumot jo'natish;
- Talabalaik guvohnomalarini olish;
- Yillik akademik calendar haqida ma'lumot olish;
- Darslar jadvali haqida ma'lumot olish;
- Yakuniy imtihonlar jadvali haqida ma'lumotlar olish;
- Baholash natijalari haqida ma'lumot olish (imtihon, kursishi natijalari va jarayonlari haqida);
- Stipendiyalar haqida ma'lumot olish;
- Ilmiy konferensiyalar haqida ma'lumot olish;
- Sertifikatlar olish;
- Akademik grantlar haqida ma'lumot olish;

Telefon: +99865-221-26-37

E-mail: buxduregister@buxdu.uz

buxduregister@gmail.com

AXBOROT RESURS MARKAZI

Joylashuvi: BuxDU asosiy kampus,

Ish vaqti: 8:30 dan 16:30 gacha

Ish kunlari: Dushanbadan shanbagacha

Ko'rsatiladigan asosiy xizmatlar:

- Kutubxona fondidagi kitoblarni talabalarga va o'qituvchilarga mutola qilsih uchun berish;
- Elektron kutubxona fondni yangilab borish;
- Talabalarga ta'limga tegishli kompyuter va internet xizmatlaridan foydalanishiga imkoniyat yaratib berish;
- Badiiy kechalar tashkil etish.

Buxoro davlat universitetining elektron kutubxonasi: <http://elib.buxdu.uz>

Telefon: +99865-221-29-14

E-mail: h.l.salixova@buxdu.uz

KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISH "KOMPLAENS-NAZORAT" TIZIMINI BOSHQARISH BO'LIMI

Buxoro davlat universitetining Korruptsiyaga qarshi kurashish "komplaens-nazorat" tizimini boshqarish bo'limi o'quv yili mobaynida, dars jarayonlarida, nazorat imtihonlarida yoki bitiruv malakaviy ishlarida pedagog-xodimlar va talabalar orasida ta'magirlik, poraxo'rlik va moddiy manfaatdorlik kabi holatlarning yuz berishini oldini olish asosiy vazifasi hisoblanadi. Yuqoridagiholatlarning birortasiga duch kelsangiz bo'limga murojaat qiling!

Telefon: +998883060666

E-mail: buxdu_korrupsiyagaqarshikurash@mail.ru

Telegram: @anti_corbot

t.me/BuxDu_KorrupsiyagaQarshiKurash

BUXDU YOSHLAR ITTIFOQI

Buxoro davlat universiteti Yoshlar ittifoqi quyidagi vazifalarni bajaradi:

Iqtidorli, faol, intiluvchan talabalarni har taraflama qo'llab-quvvatlash va ularning istedodlarini ro'yobga chiqarish

Talabalarining darsdan bo'sh vaqtlarini samarali tashkil etishda ko'maklashish, to'garaklar tashkil etish.

BUXDU XALQARO MARKAZLARI

JICA markazi: Yaponiyaning JICA xalqaro markazi bilan hamkorlikdagi yapon tili va madaniyatini o'rgatuvchi markaz.

Joylashgan o'rni: Buxoro davlat universiteti, Bosh bino 3-qavat

KOICA markazi: Koreyaning KOICA xalqaro markazi bilan hamkorlikdagi koreys tili va madaniyatini o'rgatuvchi markaz.

Joylashgan o'rni: Buxoro davlat universiteti, Bosh bino 3-qavat 323-xona

SPORT

Universitet talabalarining sport bilan shug'ullanib jismonan sog'lom bo'lishi uchun universitet hududida bir qator qulayliklar yaratilgan. Gimnastika va badiiy gimnastikaga ixtisoslashtirilgan 24x12 metrli, sport o'yinlari (mini futbol, voleybol, qo'l to'pi, basketbol) sport turlariga ixtisoslashtirilgan 36x18 metrli, yakkakurash turlariga ixtisoslashgan 45x25 metrli kurash zali, 24x12 metrli boks sport zallari mavjud. Talabalar ta'lim olishida usti yopiq sport inshootlaridan tashqari 2 ta 40x20 metrli kichik, 1 ta 110x90 metrli katta futbol maydoni, 400 metrli yangi atletika yo'lagi, uzunlikka sakrash, yado, granata uloqtirish sektorlari, 1 ta voleybol, 2 ta basketbol va katta tennis maydonlari talabalarimizga ta'lim yo'nalishi bo'yicha bilimlarini boyitishga xizmat qilmoqda.

O'QUV JARAYONINING TASHKILY TUZILMASI

Buxoro davlat universitetida bakalavr ta'lim dasturlari 3 yil yoki 4 yil, magistratura dasturlari 2 yilni tashkil etadi. Buxoro davlat universiteti 2019/2020 o'quv yilidan boshlab kredit-modul tizimida o'qishni tashkil qilib kelmoqda. O'quv jarayonida turli xil xato va kamchiliklarni oldini olish maqsadida talabalardan kredit-modul tizimi to'g'risida bir qator ma'lumotlar bilan tanishib chiqishlari shart.

Kredit-modul tizimida 1 kredit o'rtacha 25 — 30 akademik soatlik o'quv yuklamasiga teng. Ya'ni talaba muayyan fandan tegishli kreditlarni to'plashi uchun ma'lum miqdordagi o'quv yuklamasini o'zlashtirishi zarur. O'quv yuklamasi bakalavriatda — 40 — 50% auditoriya soati, 50 — 60% mustaqil ish soatiga, magistraturada — 30% — 40% auditoriya soati, 60-70% mustaqil ish soatiga (malakaviy amaliyot va bitiruv malakaviy ishlari bundan mustasno) bo'linadi.

Bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklarida talaba odatda bir semestrda 30 kredit, bir o'quv yilida 60 kredit to'plashi belgilanadi. Semestr davomida talaba tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan kreditlar hajmi o'quv rejasida ko'rsatilgan majburiy va tanlov fanlarini o'z ichiga oladi. Talaba o'zining shaxsiy ta'lim trayektoriyasini shakllantirishda har bir semestr uchun 30 kredit hajmidagi fanlarni o'zlashtirishni nazarda tutishi, ular tarkibida namunaviy o'quv rejasidagi majburiy fanlar bo'lishi shart.

Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi. Yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo'yicha qoniqsiz baho olgan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

O'quv yili davomiyligi 36 haftagacha bo'lib, shundan 30 haftasi akademik davrga, 2 haftasi fanlarni tanlash uchun ro'yxatdan o'tishga, 4 haftasi attestatsiyalarga ajratiladi.

Ta'lim oluvchini kursdan kursga o'tkazish uning GPA qiymatini hisobga olgan holda amalga oshiriladi. BuxDUda talabalarni kursdan kursga o'tkazishda GPA ko'rsatkichini 2.8 etib belgilangan. GPA o'tish ballini to'play olmagan talaba qayta o'qish uchun tegishli kursda qoldiriladi. Semestr va o'quv yili yakuni natijalari bo'yicha akademik qarzdorligi bor ta'lim oluvchilar o'qishdan chetlashtirilmaydi. Kursdan kursga qolgan talabalar faqat qarzdor bo'lgan fanlarni o'zlashtirib ularga mos ravishda shartnoma mablag'larini to'laydi. Shartnoma asosida bir kursda qayta o'qish soni chegaralanmaydi. Jami ta'lim olish muddati bakalavriat uchun 1 kursga o'qishga qabul qilinganidan so'ng 8 yilgacha, magistratura uchun 1 kursga o'qishga qabul qilinganidan so'ng 4 yilgacha deb belgilangan.

Asosiy tushunchalar izohi:

GPA (Grade Point Average) — ta'lim oluvchining dastur bo'yicha o'zlashtirgan ballari o'rtacha qiymati.

akademik mobillik — oliy ta'lim muassasasi talabalarining muayyan vaqt mobaynida respublika hududidagi yoki chet eldagi boshqa bir oliy ta'lim muassasasiga o'qish maqsadida borishi;

mobillik dasturi — ikki yoki undan ortiq oliy ta'lim muassasasi o'rtasida o'zaro ta'lim to'g'risidagi kelishuv asosida tashkil etilgan akademik mobillik dasturi;

kredit — ta'lim olish natijalariga ko'ra talaba tomonidan muayyan fan bo'yicha o'zlashtirilgan o'quv yuklamasining o'lchov birligi. Kreditlar qoidaga muvofiq butun, kasr sonlarda ifodalanishi mumkin;

oliy ta'lim muassasasi — belgilangan miqdordagi kreditlarni tan olishni hisobga olgan holda ta'lim va malaka to'g'risidagi hujjat beruvchi muassasa;

kreditlarni berish — malaka yoki uning alohida qismlariga qo'yilgan talablarga muvofiq erishilgan ta'lim olish natijalariga ko'ra talaba yoki boshqa ta'lim oluvchilarga kreditlarni rasmiy taqdim etish jarayoni;

kreditlarni ko‘chirish — talabalarning akademik mobilligini ta‘minlash maqsadida bir oliy ta‘lim muassasasi ta‘lim dasturi bo‘yicha olingan kreditlarni boshqa oliy ta‘lim muassasasiga ko‘chirish va tan olish;

kredit to‘plash — ta‘lim elementlarini o‘zlashtirish va boshqa yutuqlarga erishish natijasida taqdim etiladigan kredit birliklarini to‘plash;

talabaning shaxsiy ta‘lim trayektoriyasi — talaba tomonidan tanlangan hamda unga ketma-ketlikda bilimlar to‘plash va xohlagan kompetensiyalar yig‘indisiga ega bo‘lish imkoniyatini beradigan yo‘nalish (marshrut). Ta‘lim trayektoriyasi institutsional hujjatlar va yo‘riqnomalar yordamida tuzilishi hamda turli ta‘lim trayektoriyalari natijada bir xil malaka olishga olib kelishi mumkin;

ta‘lim dasturi — bakalavriat ta‘lim yo‘nalishi yoki magistratura mutaxassisligi bo‘yicha o‘quv jarayonini amalga oshirishga mo‘ljallangan ta‘limning asosiy xususiyatlari (hajmi, mazmuni, rejalashtirilgan natijalar), tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlar, fan dasturlariga quyilgan umumiy talablar, shuningdek, ta‘limni tashkil etish va amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan axborot-resurs va o‘quv-metodik ko‘rsatmalar majmui;

ta‘lim natijalari — talaba tomonidan o‘zlashtirilgan va baho bilan tasdiqlangan malaka darajasini aks ettiradigan, ta‘lim jarayonini muvaffaqiyatli tugallagach talaba o‘zlashtirgan ko‘nikmalar va ularni amalda bajarish qobiliyatining tavsifi;

o‘qish yuklamasi — talaba tomonidan o‘quv faoliyatining barcha turlari — ma‘ruza, amaliy mashg‘ulot, seminar, laboratoriya ishi, kurs loyihasi (ishi), amaliyot va mustaqil ishni amalga oshirish asosida kutilgan o‘quv natijalariga erishish uchun zarur bo‘lgan soatlar hajmi;

ro‘yxatga olish xizmati — ta‘lim jarayonini boshqarish axborot tizimlari va dasturiy mahsulotlardan foydalanib professor-o‘qituvchilar, xodimlar va talabalar bo‘yicha ta‘lim jarayoniga oid ma‘lumotlar bazasini shakllantirishni, shuningdek, talabalarning barcha o‘quv natijalarini ro‘yxatga olish, bilimni nazorat qilish hamda ularning akademik reytingini hisoblashning barcha turlarini tashkil etishni nazarda tutuvchi xizmatlar;

ta‘lim elementlari — ta‘lim dasturining bir qismi bo‘lib, ta‘lim olish natijalariga erishish va ta‘lim dasturida ko‘rsatilgan bilimlarni o‘zlashtirishga ko‘maklashuvchi o‘qitish turi;

transkript — ta‘lim olishning tegishli davrida o‘zlashtirilgan kreditlar va baholarning harf va raqamlardagi ifodasi ko‘rsatib o‘tilgan fanlar ro‘yxatini o‘z ichiga olgan belgilangan shakldagi hujjat.

UNIWORK TIZIMI

UNIWORK tizimi Buxoro davlat universiteti xodimlari, talabalari, abituriyentlar va fuqarolarga universitet xizmatlarini onlayn tarzda amalga oshiruvchi platforma bo'lib unda talabalar shaxsiy hujjatlar jildi, talabaning shaxsiy ta'lim trayektoriyasini shakllantirish, to'lov kontraktidan qarzdorlikni aniqlash, dars jadvalini kuzatish, fanlardan test nazoratlarini topshirish va boshqa interaktiv xizmatlarni ko'rsatishga mo'ljallangan platforma hisoblanadi.

Platformaga o'tish linki: <http://uniwork.buxdu.uz/>

UNIWORK tizimidan ro'yxatdan o'tish uchun video qo'llanma:

<https://www.youtube.com/watch?v=WeA-54rPgOM>

HEMIS TIZIMI

HEMIS axborot tizimi oliy ta'lim muassasalarining asosiy faoliyatlarini avtomatlashtirish hisobiga ma'muriy xodimlar, professor-o'qituvchilar va talabalarga elektron ta'lim xizmatlarini taqdim etadi. Axborot tizimi oliy ta'lim muassasalari bilan Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi o'rtasida axborot ko'prigi vazifasini o'taydi hamda oliy ta'lim muassasalaridan olinadigan turli xil ma'lumotlar sonini keskin kamaytirish, ularning qog'oz shaklidan voz kechish va boshqaruv tizimini raqamlashtirishga xizmat qiladi.

Platformaga o'tish linki: <https://student.buxdu.uz/tg/dashboard/login>

HEMIS tizimidan foydalanish haqida video qo'llanma:

<https://www.youtube.com/watch?v=2CWjW9mWGUc>

60210800 – Amaliy san'at: (Badiiy kulolchilik) bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tasnifi

Ta'lim shakllari: kundizgi,

Ta'lim tillari: o'zbek,

Dastur davomiyligi: 4 yil

Beriladigan daraja: bakalavr

Dastur nomi

Dastur Kod

Amaliy san'at: (Badiiy kulolchilik)

60210800

60210800 - Amaliy san'at: (Badiiy kulolchilik) ta'lim yo'nalishi ta'lim oluvchi bir semestrda 30 kredit, bir o'quv yilida 60 kredit to'plashi zarur. O'qish muddati 4 yil bo'lib, talaba dastur yakunlangungunga qadar 240 kredit to'lashi kerak. Talaba uchun bir ECTS kreditning soatlardagi miqdori 30 akademik soatni tashkil etib, talabani bir yillik o'quv yuklamasi 1800 akademik soatdan iborat bo'ladi. Shundan – 40% auditoriya soati, 60% mustaqil ta'lim soatiga bo'linadi. Semestr davomida talaba tomonidan o'zlashtirilishi lozim bo'lgan kreditlar hajmi fanlar katalogida ko'rsatilgan majburiy va tanlov fanlarini o'z ichiga oladi.

60210800 – Amaliy san'at: (Badiiy kulolchilik) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi oliy ta'limning dasturi asosida amalga oshiriladi, uning nazariy va amaliy mashg'ulotlarini to'liq o'zlashtirgan, yakuniy davlat attestatsiyasidan muvaffaqiyatli o'tgan shaxsga «bakalavr» malakasi (darajasi) hamda oliy ma'lumot to'g'risidagi davlat namunasidagi rasmiy hujjat(lar) beriladi.

O'quv dasturi doirasida qanday mutaxassis tayyorlanadi?

□ 60210800 – Amaliy san'at: (Badiiy kulolchilik) ta'lim yo'nalishi - fan, texnika va ta'lim sohasidagi ta'lim yonalishi bo'lib, oquv fanlari, vositalari, uslublari va pedagogik faoliyatning usullarini hamda arxeologiya va san'at sohasidagi yo'nalish bo'lib, O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari vazirligida, O'zbekiston madaniy, me'moriy obidalarini saqlash va ta'mirlash bosh boshqarmasida va viloyat bo'limlarida, viloyatlaridagi ta'mirlash ustaxonalarida, viloyatlar madaniyat va sport ishlari boshqarmalarida, viloyat, shahar, tumanlardagi muzeylar va madaniy-me'moriy obidalarini saqlash va tamirlash kabi tashkilotlarda amaliy san'at asarlarini tamirlash, badiiy loyihalash bilan bog'liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Tanlov turi
O'EYaT1001	O'zbekistonning eng yangi tarixi	60	2	Majburiy fan
XTM1004	Xorijiy til	120	4	Majburiy fan
JTVSM1005	Jismoniy tarbiya va sport	60	2	Majburiy fan
NatchT10208	Natyurmort chizmatasvir	120	4	Majburiy fan
NatRT10211	Natyurmort rangtasviri	120	4	Majburiy fan
RaKA1034	Amaliy san'at turlari	60	2	
BadKL1038	Badiiy kulolchilikda loyihalash	120	4	Majburiy fan
BaKAI10216	Badiiy kulolchilikda ashyoda ishlash	120	4	Majburiy fan

T/F 1	.Naqqoshlik	120	4	Tanlov fan
T/F 2	Dastgoh grafikasi			

2-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
Fal1002	Falsafa	60	2	Majburiy fan
O'RT1003	O'zbek (rus) tili	60	2	Majburiy fan
XTM1004	Xorijiy til	120	4	Majburiy fan
NatchT10208	Natyurmort chizmatasvir	120	4	Majburiy fan
NatRT10211	Natyurmort rangtasviri	60	2	Majburiy fan
RaKA1034	Amaliy san'at turlari	60	2	Majburiy fan
BadKL1038	Badiiy kulolchilikda loyihalash	120	4	Majburiy fan
BaKAI10216	Badiiy kulolchilikda ashyoda ishlash	120	4	Majburiy fan
T/F 3	Ganch o'ymakorligi	60	2	Tanlov fan
T/F 4	Plastik anatomiya			
	Malakaviy amaliyot	120	4	

II o'quv yili

3-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
SSAT1006	San'at sohasida axborot texnologiyalari	120	4	Majburiy fan
ZaMilDCh10209	Zamonaviy milliy dastgohli chizmatasvir	180	6	Majburiy fan
ZaMilDR10212	Zamonaviy milliy dastgohli rangtasvir	180	6	Majburiy fan
BadKL1038	Badiiy kulolchilikda loyihalash	180	6	Majburiy fan
BaKAI10216	Badiiy kulolchilikda ashyoda ishlash	180	6	Majburiy fan
T/F 5	Amaliy san'at tarixi	60	2	Tanlov fan
T/F 6	Koshinkorlik			

4-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
UTCB1007	O'zbek tilini sohada qo'llanilishi	60	2	Majburiy fan
ZaMilDCh10209	Zamonaviy milliy dastgohli chizmatasvir	120	4	Majburiy fan

ZaMiDR10212	Zamonaviy milliy dastgohli rangtasvir	180	6	Majburiy fan
BadKL1038	Badiiy kulolchilikda loyihalash	180	6	Majburiy fan
BaKAI10216	Badiiy kulolchilikda ashyoda ishlash	180	6	Majburiy fan
T/F 7 T/F 8	T/F 7. Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari T/F 8 .Ta'mirlash asoslari	60	2	Tanlov fan
	Malakaviy amaliyot	120	4	

III o'quv yili

5-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
JoOQAnCh10210	Jonli odam qomatidan anatomik chizmasvir	180	6	Majburiy fan
JoOQAnR10213	Jonli odam qomatidan anatomik rangtasvir	180	6	Majburiy fan
BadKL1038	Badiiy kulolchilikda loyihalash	180	6	Majburiy fan
BaKAI10216	Badiiy kulolchilikda ashyoda ishlash	180	6	Majburiy fan
T/F 9 T/F 10	Mutaxassislik bo'yicha haykaltaroshlik Badiiy kulolchilikda kompyuterda loyihalash	180	6	Tanlov fan

6-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
JoOQAnCh10210	Jonli odam qomatidan anatomik chizmasvir	120	4	Majburiy fan
JoOQAnR10213	Jonli odam qomatidan anatomik rangtasvir	180	6	Majburiy fan
BadKL1038	Badiiy kulolchilikda loyihalash	180	6	Majburiy fan
BaKAI10216	Badiiy kulolchilikda ashyoda ishlash	180	6	Majburiy fan
AbeZSa1018	Amaliy bezak san'ati	60	2	Majburiy fan
T/F 11 T/F 12	Kompozitsiya Xattotlik	60	2	Tanlov fan
	Malakaviy amaliyot	120	4	

IV o'quv yili

7-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
JoOQAnCh10210	Jonli odam qomatidan anatomik chizmatasvir	180	6	Majburiy fan
JoOQAnR10213	Jonli odam qomatidan anatomik rangtasvir	120	4	Majburiy fan
BadKL1038	Badiiy kulolchilikda loyihalash	180	6	Majburiy fan
BaKAI10216	Badiiy kulolchilikda ashyoda ishlash	180	6	Majburiy fan
MatER1017	Materialshunoslik	60	2	Majburiy fan
BadKuTex1019	Badiiy kulolchilik texnologiyasi	120	4	Majburiy fan
T/F 13 T/F 14	Kitob grafikasi Nusxa ko'chirish	60	2	Majburiy fan

8-semestr

Fan kodi	Fan nomi	Soat	Kredit	Semestr
	Malakaviy amaliyot	750	25	
	Yakuniy davlat attestatsiyasi	150	5	

FANLAR KATALOGI

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Natyurmort chizmatasvir		
Fan kodi: NatchT10208	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 8	davomiyligi: 2 semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik		
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: Musinova A.S., Ibatova N.I.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 240	Email:	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: “Amaliy san'at sohasida xodimlarni boshqarish» fani o'z oldiga talabalarga mehmonxona va boshqa Amaliy san'at korxonalarida xodimlar faoliyatini boshqarish bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishda bilim va ko'nikmalarni shakllantirish maqsadini qo'ygan.		

Fanning maqsadi: Amaliy san'at sohasida mehnat resurslarini boshqarish xususiyatlarini aniqlash; Amaliy san'at sohasida kadrlarni rejalashtirish mohiyatini o'rganish; Amaliy san'at sohasida kadrlarni optimal tanlashni tahlil qilish; Amaliy san'at sohasida xizmat martabasi va xodimlarning xizmat-kasb jihatidan ko'tarilishini tashkil etish; Amaliy san'at sohasida xodimlar xulq atvorining ahamiyatini o'rganish; Kadrlar bilan ishlash tizimidagi innovatsiyalarni o'rganish; Amaliy san'at sohasida xodimlarning mehnat munosabatlari etikasini o'rganishdan iborat.

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- Xodimlarning nutq madaniyatiga qo'yilgan talablarni o'rganish;
- Amaliy san'at sohasida xodimlar faoliyatini boshqarishda nizolarni bartaraf etish yo'llarini ko'rib chiqish;
- Amaliy san'at sohasida xodimlar faoliyatini baholash;
- Amaliy san'at sohasida kadrlarning malakasini oshirish va qayta tayyorlashni boshqarish;
- Amaliy san'at sohasida xodimlar faoliyatini boshqarishda motivlashtirishning ahamiyatini o'rganish.

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, “Keys-stadi” texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Shuningdek, mavzudan kelib chiqib dars mashg'uloti mehmonxonada sayyor dars tarzida olib boriladi.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan insholar, taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

Kurs maqsadi (KM)	
KM1	Fanni o'qitishdan maqsad Natyurmort chizmatasviri - barcha tasviriy san'at turlarining; rangtasvir, dekorativ amaliy san'at, grafika, xaykaltaroshlikning asosi sifatida bo'lajak pedagog rassomlarga borliqni ko'rib-kuzatib to'g'ri tasvirlash, borliqni idrok etish, qo'l, ong va sezgi organlarini shakllantirish hamda bo'lajak rassom-pedagoglarni tasviriy san'at asoslariga o'rgatishni maqsad qilib qo'yadi.

Kursni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	Boshqa kasbiy fanlari qatorida bo'lajak o'qituvchi-rassomlarni tayyorlashda asosiy mezon hisoblanib, u talabalarga amaliy mashg'ulotlar o'tkazish orqali olib boriladi. Shuni ta'kidlash kerakki, amaliy mashg'ulotlar birgalikda qatorida nazariy bilimlar ham bo'lajak rassom-pedagoglarga ularning keyingi pedagogik va ijodiy faoliyatlarida muhim o'rin tutadi.

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jixatidan:
TN1	Natyurmort chizmatasviri asoslarini o'rganish
TN2	Natyurmort chizmatasviri fanining maqsad va vazifalari. Shaklni konstruktiv tahlil qilish. Natyurmort chizmatasviri fanini muhim xususiyati va obrazli ifodalash.
TN3	Natyurmort chizmatasviri fanini muhim xususiyati va obrazli ifodalash.
TN4	Chiziqli va havo perspektivasi haqida asosiy tushunchalar. Chiziqli va havo perspektivasini qo'llagan holda qalamchizgi va qoramalar ishlashni o'rganish.
TN5	Tasvirlashning turli texnikalaridan foydalanib kompozitsiyalar bajarish.
TN6	Oltin kesim qonuni, kompozitsiya markazi, simmetriya va assimetriya haqida tushuncha.
TN7	Chiziqli va havo perspektivasini qo'llagan holda qalamchizgi va qoramalar ishlashni o'rganish
TN8	Kompozitsiya markazi, simmetriya va assimetriya haqida tushuncha.
TN9	Odam boshining suyagi qurilishi haqida ma'lumot.
TN10	Odam boshining qurilishi haqida ma'lumot.

Kurs mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Geometrik shakllar va jismlardan tashkil topgan natyurmort Natyurmort chizmatasviri fani tasviriy san'atning asosi sifatida. Natyurmort chizmatasviri fanining maqsad va vazifalari. Shaklni konstruktiv tahlil qilish. Natyurmort chizmatasviri fanini muhim xususiyati va obrazli ifodalash. Soya yorug' jihatlarini Natyurmort chizmatasviri fanining asosiy vositasi sifatida ahamiyatini o'rganish. Geometrik jismlarning yorug' va soya joylarini belgilab,

	<p>tus jihatlarini topish. Geometrik shakllarda yorug' va soya, refleks, bliklarini, tus berish usullarini o'rganish. Natyurmort kompozisiyadagi hajmdorlikni, fazoviylikni ifodalash. Natyurmortni yaxlit bir butunlikda tugallash.</p>
A2	<p>Gipsli rozetkadan tashkil topgan natyurmort Chiziqli va havo perspektivasi haqida asosiy tushunchalar. Chiziqli va havo perspektivasini qo'llagan holda qalamchizgi va qoramalar ishlashni o'rganish. Natyurmortdagi gips naqshli rozetkaning yorug' va soyalarini belgilab, tus jihatlarini topish. Gips rozetkada yorug' va soya jihatlarini shtrixlashorqali tasvirlash usullarini o'rganish. Kompozisiyadagi hajmdorlikni, fazoviylikni ifodalash Gips rozetkadan tashkil topgan natyurmortni yaxlit bir butunlikda tugallash.</p>
A3	<p>Mato burmalari fonida gipsli geometrik jismlardan tashkil topgan natyurmort. Tasvirlashning turli texnikalaridan foydalanib kompozisiyalar bajarish. Yorug' va soya jihatlarini shtrixlash orqali tasvirlash Natyurmort chizmatasviri fanining asosiy vositasi sifatida ahamiyatini o'rganish. Kompozisiyani qog'oz yuzasida joylashtirish, kons truktiv qurilishini o'rganish. Mato burmalari fonida gipsli geometrik jismlardan tashkil topgan natyurmort kompozisiyasidagi hajmdorlikni, fazoviylikni ifodalash. Mato burmalarini och to'qligini aniqlab tushlash va yaxlit bir butunlikda tugallash</p>
A4	<p>San'at atributlaridan tuzilgan natyurmortning Natyurmort chizmatasvirii Oltin kesim qonuni, kompozisiya markazi, simmetriya va assimetriya haqida tushuncha. Chiziqli va havo perspektivasini qo'llagan holda qalamchizgi va qoramalar ishlashni o'rganish. Kapitel bo'lagini konstruktiv tahlil qilish orqali qurilishini qog'oz yuzasida mashq qilish. Natyurmort chizmatasviri fanini muhim xususiyati va obrazli ifodalash. San'at atributlaridan kapitelning turlarini, tuzilishini ahamiyatini o'rganish. Kompozisiyani qog'oz yuzasida konstruktiv qurilishini, joylashtirishni tekshirish va tushlash orqali uning xajmini ko'rsatish. Kapitel bo'lagini yorug' va soya qonuniyatlariga amal qilgan xolda umumlashtirish. Natyurmort kompozisiyasini yakuniy bosqichini bajarish</p>
A5	<p>Uy-ro'zg'or buyumlaridan tashkil topgan murakkab bo'lmagan natyurmort. Kompozisiya markazi, simmetriya va assimetriya haqida tushuncha. Chiziqli va havo perspektivasini qo'llagan holda natyurmort buyumlarini qog'oz yuzasida konstruktiv qurilishini, joylashtirish Turli shakl va fakturali uy-ro'zg'or buyumlarini bir biriga nisbati, hajmi, xossasiga, materialiga qarab buyumning o'ziga xos jihatlarini tus orqali ko'rsatish Natyurmort buyumlarida yorug' va soya qonuniyatlariga amal qilib tushlash bosqichi. Natyurmort kompozisiyasini yakuniy bosqichini bajarish va tugallash</p>
A6	<p>Inson bosh suyagini turli rakurslarda tasvirlash Odam boshining suyagi qurilishi haqida ma'lumot. Modelni o'rganish, qisqa muddatli chizgilarni bajarish. Inson bosh suyagini konstruktiv qurish orqali o'rganish. Inson bosh suyagini yuz nisbatlarini to'g'ri ifodalab tasvirlash. Inson bosh suyagini yorug'-soya qonunlariga amal qilgan holda tushlash. Inson bosh suyagini turli rakurslardagi xolatini tushlash orqali umumlashtirish. Inson bosh suyagini umumlashtirish va ishni yakuniga yetkazish.</p>
A7	<p>B.Mikelanjeloning David haykali boshining bo'laklari Natyurmort chizmatasvirii (burun, quloq, lab, ko'z) David boshining bo'laklari, lab bo'lagi Natyurmort chizmatasvirii. Portret, plastik anatomiya, perspektiva qonunlariga asoslangan holda burun modelini qurishni o'rganish. Burun modelni o'rganish, qisqa muddatli chizgilarni bajarish, konstruktiv qurilishini topish. Ko'z modelini nisbatlarini to'g'ri ifodalab tasvirlash. Ko'z modelini yorug'-soya qonunlariga amal qilgan holda vazifani tushlash. Quloq modelini yorug'-soya qonunlariga amal qilgan holda vazifani tushlash va yakunlash. Quloq modelini konstruktiv qurilishini topish.</p>

	B.Mikelanjeloning David haykali boshining bo‘laklari Natyurmort chizmatasvirii. Umumlashtirish va ishni yakuniga yetkazish
A8	<p>Kesik bosh gips namunasini Natyurmort chizmatasvirii</p> <p>Odam boshining qurilishi haqida ma’lumot. Modelni o‘rganish, kesib ishlash usulida mashq qilish. Kesik bosh gips namunasini qisqa muddatli chizgilarni bajarish. Kesik bosh gips namunasini konstruktiv qurish va tushlash. Kesik bosh nisbatlarini to‘g‘ri ifodalab tasvirlash. Kesik bosh gips namunasini yakuniy bosqichi umumlashtirib yaxlit bir butunlikda yakunlash.</p>

Asosiy adabiyotlar	
1	Baymetov B. “Natyurmort chizmatasvirii”. Darslik 1-qism.- Toshkent, 2006.
2	Р.Халилов. Рисунок Издательство «Navruz» 2013
Tavsiya qilinadigan qo‘shimcha adabiyotlar	
1	Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib intizom va shxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag‘ishlangan majlisidagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Halq so‘zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, № 11
2	Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017 yil
3	Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash- yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi.Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017 yil
4	Mirziyoev Sh.M.Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017 yil
5	B.Boymetov “Natyurmort chizmatasvirii” Pedagogika institutlari va universitetlari talabalari uchun o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 1997.
6	Tojiev B, Mahkamova S. “Natyurmort chizmatasvirii” (Dastlabki saboqlar). Metodik qo‘llanma. Toshkent, 2013.
7	P.Thomas, A.Taylor Drawing, London-2011
8	B.Barber “Full course of the drawing”, Barselona-2014.

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo‘yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	10.00 – 12.00	303
2.	Shanba	10.00 – 12.00	303

Fan platformasi		
Fanning to‘liq nomi: Natyurmort rangtasvirii		
Fan kodi: NatRT10211	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 6	davomiyligi: 2 semestr
Kafedra: Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi		

Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik	
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: Azimova M.B, Ishonkulov Sh.Sh.	
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 240	Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 240
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)	
Prerekvizitlar:	Prerekvizitlar:
<p>Fanning qisqacha bayoni: “Amaliy san’at sohasida xodimlarni boshqarish» fani o‘z oldiga talabalarga mehmonxona va boshqa Amaliy san’at korxonalarida xodimlar faoliyatini boshqarish bo‘yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borishda bilim va ko‘nikmalarni shakllantirish maqsadini qo‘ygan.</p>	

AMALIY MASHG'ULOTLARI

Amaliy mashg'ulotlari informatcion va yo'naltiruvchi xarakterda bo'lib, talabalarga mazkur fanning mavzular professor-o'qituvchi tomonidan yoritib beriladi va amaliy ko'nikmalar hosil qilishga asoslanadi. Amaliy mashg'ulotlar davomida 1 marta oraliq nazorat o'tkazilib, oraliq nazoratida talaba maksimal 5 baho egallashi mumkin.

Hafta	Soat	Mashg'ulot mazmuni
1-semestr		
		1-MODUL. NATYURMORT CHIZMATASVIRI FANIGA KIRISH
		<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Oddiy geometrik shakllaridan tuzilgan natyurmort ishlash Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tasvirni qog'oz sirtiga to'g'ri joylashtirish (kompanovka). 2. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash. 3. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklini chiziqli-konstruktiv tasvirlash. 4. Shaklni aniqlashtirish. 5. Soya-yorug'liklarini aniqlash. 6. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish. 7. Ishni umumlashtirish. 8. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar: 1) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi: 1. Abdullayev N.X. “Natyurmort rangtasviri”. O'quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa. 2. Oripova M. “Gips shakllarining chizma tasviri”. Metodik qo'llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa. 3. Toshmurodov M. “Natyurmort rangtasviri”. O'quv qo'llanma. Noshir, T., 2012 y. 124 b. 5 nusxa.</p>
	12	
		<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Murakkab geometrik shakllaridan tuzilgan natyurmort ishlash Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tasvirni qog'oz sirtiga to'g'ri joylashtirish (kompanovka). 2. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash. 3. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklini chiziqli-konstruktiv tasvirlash.
	12	

		<ol style="list-style-type: none">4. Shaklni aniqlashtirish.5. Soya-yorug`liklarini aniqlash.6. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish.7. Ishni umumlashtirish.8. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar: 1) 17-24 b.; 2) 12-19 b.; 3) 9-21 b.</p> <p>Tavsiya etiladi: 1. Abdullayev N.X. "Natyurmort rangtasviri". O`quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa. 2. Oripova M. "Gips shakllarining chizma tasviri". Metodik qo`llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa. 3. Toshmurodov M. "Natyurmort rangtasviri". O`quv qo`llanma. Noshir, T., 2012 y. 124 b. 5 nusxa.</p>
	12	<p>Mashg`ulot turi: amaliy Mavzu: Gipsdan ishlangan o`simliksimon (rozetka) ishtirokida mavzuli natyurmort Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tasvirni qog`oz sirtiga to`g`ri joylashtirish (kompanovka).2. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash.3. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklini chiziqli-konstruktiv tasvirlash.4. Shaklni aniqlashtirish.5. Soya-yorug`liklarini aniqlash.6. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish.7. Ishni umumlashtirish.9. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar: 2) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi: 1. Abdullayev N.X. "Natyurmort rangtasviri". O`quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa. 2. Oripova M. "Gips shakllarining chizma tasviri". Metodik qo`llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>
	12	<p>Mashg`ulot turi: amaliy Mavzu: Gipsdan yasalgan milliy ustunlar qismlari ishtirokida va mato buklamlaridan tuzilgan natyurmort ishlash Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">8. Tasvirni qog`oz sirtiga to`g`ri joylashtirish (kompanovka).9. Milliy ustunlar shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash.10. Perspektiva va tuzilishini hisobga olgan holda shakllarni chiziqli-konstruktiv tasvirlash.11. Shaklni aniqlashtirish.12. Soya-yorug`liklarini aniqlash.13. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish.14. Ishni umumlashtirish.10. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar: 3) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi:</p>

		<p>1. Abdullayev N.X. “Natyurmort rangtasviri”. O’quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa.</p> <p>2. Oripova M. “Gips shakllarining chizma tasviri”. Metodik qo’llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>
	12	<p>Mashg’ulot turi: amaliy Mavzu: Kulolchilik buyumlari ishtirokida va mato buklamlaridan tuzilgan natyurmort ishlash Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. Tasvirni qog’oz sirtiga to’g’ri joylashtirish (kompanovka). 16. Milliy ustunlar shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash. 17. Perspektiva va tuzilishini hisobga olgan holda shakllarni chiziqli-konstruktiv tasvirlash. 18. Shaklni aniqlashtirish. 19. Soya-yorug`liklarini aniqlash. 20. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish. 21. Ishni umumlashtirish. 11. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar:</p> <p>4) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi:</p> <p>1. Abdullayev N.X. “Natyurmort rangtasviri”. O’quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa.</p> <p>2. Oripova M. “Gips shakllarining chizma tasviri”. Metodik qo’llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>
2-semestr		
	12	<p style="text-align: center;">2- MODUL. FAKTURASI TURLI XIL BO’LGAN MURAKKAB JISMLARDAN TASHKIL TOPGAN NATYURMORTLAR ISHLASH</p> <p>Mashg’ulot turi: amaliy Mavzu: Milliy sopol o’yinchoqlar va musiqa asboblariidan tashkil topgan natyurmort ishlash Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tasvirni qog’oz sirtiga to’g’ri joylashtirish (kompanovka). 2. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash. 3. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklni chiziqli-konstruktiv tasvirlash. 4. Shaklni aniqlashtirish. 5. Soya-yorug`liklarini aniqlash. 6. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish. 7. Ishni umumlashtirish. 8. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar:</p> <p>5) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi:</p> <p>1. Abdullayev N.X. “Natyurmort rangtasviri”. O’quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa.</p> <p>2. Oripova M. “Gips shakllarining chizma tasviri”. Metodik qo’llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>

12		<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Uy-ro'zg'or buyumlarining konstruktiv qoralamasi (uy jihozlari, duratgorlik ashyolarini chiziqli perspektiva asosida) Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tasvirni qog'oz sirtiga to'g'ri joylashtirish (kompanovka).2. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash.3. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklini chiziqli-konstruktiv tasvirlash.4. Shaklni aniqlashtirish.5. Soya-yorug`liklarini aniqlash.6. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish.7. Ishni umumlashtirish.8. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar: 6) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi: 1. Abdullayev N.X. "Natyurmort rangtasviri". O'quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa. 2. Oripova M. "Gips shakllarining chizma tasviri". Metodik qo'llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>
12		<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Kapitел va san'at ashyolari bilan tuzilgan natyurmortning Natyurmort chizmatasvirii Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tasvirni qog'oz sirtiga to'g'ri joylashtirish (kompanovka).2. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash.3. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklini chiziqli-konstruktiv tasvirlash.4. Shaklni aniqlashtirish.5. Soya-yorug`liklarini aniqlash.6. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish.7. Ishni umumlashtirish.8. Ishni yakunlash. <p>Adabiyotlar: 7) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi: 1. Abdullayev N.X. "Natyurmort rangtasviri". O'quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa. 2. Oripova M. "Gips shakllarining chizma tasviri". Metodik qo'llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>
12		<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Turli shakl va fakturali uy-ro'zg'or buyumlaridan va meva-sabzavotlardan tashkil topgan murakkab bo'lmagan natyurmort Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">9. Tasvirni qog'oz sirtiga to'g'ri joylashtirish (kompanovka).10. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash.11. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklini chiziqli-konstruktiv tasvirlash.12. Shaklni aniqlashtirish.13. Soya-yorug`liklarini aniqlash.14. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish.

		<p>15. Ishni umumlashtirish. 16. Ishni yakunlash.</p> <p>Adabiyotlar: 8) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi: 1. Abdullayev N.X. “Natyurmort rangtasviri”. O’quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa. 2. Oripova M. “Gips shakllarining chizma tasviri”. Metodik qo’llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>
	12	<p>Mashg’ulot turi: amaliy Mavzu: Mis buyumlardan tashkil topgan murakkab bo’lmagan natyurmort Mavzu rejasi: 17. Tasvirni qog’oz sirtiga to’g’ri joylashtirish (kompanovka). 18. Bosh shaklining umumiy xarakteri va proporsiyalarini belgilash. 19. Perspektiva va anatomik tuzilishini hisobga olgan holda bosh shaklini chiziqli-konstruktiv tasvirlash. 20. Shaklni aniqlashtirish. 21. Soya-yorug`liklarini aniqlash. 22. Shtrixlash bosqichlari yordamida hajmdorlikka erishish. 23. Ishni umumlashtirish. 24. Ishni yakunlash.</p> <p>Adabiyotlar: 9) 3-15 b.; 2) 3-11 b.; 3) 3-9 b. 5) 3-5</p> <p>Tavsiya etiladi: 1. Abdullayev N.X. “Natyurmort rangtasviri”. O’quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa. 2. Oripova M. “Gips shakllarining chizma tasviri”. Metodik qo’llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.</p>
		ORALIQ NAZORAT – 5 baho
		YAKUNIY NAZORAT – 5 baho

MUSTAQIL TA’LIM TOPSHIRIQLARI

“Natyurmort rangtasviri” fanidan mustaqil ishlarning maqsadi – amaliy mashg’ulotlar davomida olingan bilim va ko’nikmalarni yanada mustahkamlash hamda talabalarning mustaqil o’qish faoliyatini yo’lga qo’yishga asoslangan.

Mustaqil topshiriqlari talabaning o’quv yuklamasining tarkibiy qismiga kirib, unda talaba tomonidan minimal 4 kredit (60 soat hajmda) to’planishi lozim (har bir semestrda). Mazkur kursdagi modullar yuzasidan topshiriqlar amaliy xarakterda bo’lib talaba tomonidan mustaqil o’zlashtirilishi va topshirilishi shart.

№	Mustaqil ta’lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
I Semestr		60
1	Qoralamalarni yaratish.	10

2	Gipsdan yasalgan figuralar qoralamasi.	10
3	Har xil ashyolarda predmet ishlash.	10
4	Chizmatasvirda milliy o'yinchoqlar yaratish mashqlari.	10
5	Yakka daraxt va daraxtlar guruhi qoralamasi.	10
6	Hayvonot dunyosidan qoralamalar.	10
II Semestr		60
1	Tabiat shakllaridan qoralamalar. (qushlar, hayvonlar, o'simliklar).	10
2	Manzaraning chizmatasviri.	10
3	Milliy arxitektura chizmatasviri.	10
4	Natyurmortlar chizmatasviri.	10
5	Turli anjomlar (grafit, retush, pastel, sangina) yordamida kompozitciyalar yaratish.	10
6	Qora qog'ozda oq qalm bilan tasvir bajarish	10

Talaba har bir semestr yakuniga qadar 4 kredit to'plashi zarur va buning uchun maksimal 5 baho beriladi.

TALABALARNI BAHOLASH TARTIBI

Baholash tartibi o'z ichiga nazoratlar turini (oraliq, joriy va yakuniy) qamrab oladi. Talabani o'zlashtirish darajasi quyidagi yo'l bilan baholanadi:

Darajasi	Ballar (foiz)	Reyting	
A+	95 - 100 ball	5	A'LO
A	90 - 94 ball	4.0	
B+	85 - 89 ball	3.5	JUDA YAXSHI
B	80 - 84 ball	3.0	
C+	75 - 79 ball	2.5	YAXSHI
C	70 - 74 ball	2.0	
D+	65 - 69 ball	1.5	SHARTLI O'TDI
D	60 - 64 ball	1.0	
F	59 ball va undan past	0.0	O'TMADI

TALABANING O'ZLASHTIRISHINI BAHOLASH MEZONLARI

“A+”, “A”, “B+” baho: talaba materiallarni mustaqil ravishda tez o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi.

“B”, “C+”, “C” baho: talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, uni mantiqiy ifoda eta oladi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.

“D+”, “D” baho: asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi; savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; materiqlarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi; kommunikatsiya jarayonida qiyinchilik sezadi.

“F” (o'tmadi) baho: materiallarni o'zlashtirmagan; savollarga javob bera olmaydi; mashg'ulotlarda ishtirok etmaydi.

Talabalarni baholashda quyidagilar hisobga olinadi:

- mashg'ulotlardagi ishtiroki (davomat);
- mashg'ulotlardagi faollik va ijodkorlik;
- asosiy va qo'shimcha o'quv materiallarini o'zlashtirish;
- mustaqil ta'lim bo'yicha topshiriqlarni o'z vaqtida bajarish;
- nazoratning barcha turlarini o'z vaqtida bajarish.

AKADEMIK VA ETIK TALABLAR

Nazorat topshiriqlarini bajarishda ko'chirmakashlikka (plagiat) yo'l qo'yilmaydi.

Test, o'quv loyihalari, mustaqil ishlar, oraliq, joriy, yakuniy nazorat topshiriqlarini boshqa shaxslardan ko'chirib olinishiga yo'l qo'yilmaydi, boshqa talabaning o'rniga imtihon topshirish ta'qiqlanadi.

Kurs bo'yicha har qanday nazorat topshirig'ini soxtalashtirgan talaba "fanni o'zlashtirmagan" ("F") hisoblanadi.

Mashg'ulotlar paytida mobil aloqa va boshqa elektron qurilmalardan foydalanishga yo'l qo'yilmaydi.

Mashg'ulotlar paytida auditoriyada (virtual auditoriyada) belgilangan talablarga zid harakatlar qilish mumkin emas.

Boshqalar va turli fikrlarga tolerant munosabatda bo'lish talab etiladi.

Kontakt soatlari*: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.			
2.			

* **Eslatma:** Mazkur blok har bir o'qituvchi tomonidan o'zining individual-shaxsiy ishchi dasturida imkoniyatdan kelib chiqib to'ldiriladi.

Asosiy adabiyotlar.

1. Abdullayev N.X. "Natyurmort rangtasviri". O'quv qollanma. Iqtisod – moliya, T., 2010 y. 80 b. 2 nusxa.
2. Oripova M. "Gips shakllarining chizma tasviri". Metodik qo'llanma. Chashma print, T., 2011 y. 72 b. 5 nusxa.
3. Toshmurodov M. "Natyurmort rangtasviri". O'quv qo'llanma. Noshir, T., 2012 y. 124 b. 5 nusxa.
4. Jumaniyozov Sh.R., Xaitov E.X. "Natyurmort rangtasviri" O'quv qo'llanma. Noshir, T., "INFO CFPITAL GROUP" 2018.y. 88 b.

Qoshimcha adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. Elektron resurs. T., Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11.
2. Li N.G.Golova cheloveka. "Osnov uchebnogo akademicheskogo risunka", uchebni. M.:Eksmo, 2012 g.480 s. Il. 3 ekz.
- 3.Safaraliev D.A. "Uchebniy risunok v Akademii Xudojestv. Albom. M.: Izobrazitelnoe Iskusstvo, 1990 g. 160 s. Il. 3 ekz.
4. Bammes G. "Izobrajenie figur cheloveka". Posobie dlya xudojnikov, prepodovateley i uchamixsya. Izdatelstvo Folk, Berlin, 1984 g. 336 s. Il. 3 ekz.
5. Dajina V.D. "Mikelandjelo". Risunok v ego tvorchestve. Metodicheskoe posobie. M.:Iskusstvo, 1986 g. 216 s. Il. 1 ekz.
6. Radlov N.E. «Risovanie s natur». Metodicheskoe posobie. L., Xudojnik. RSFSR.1978 g. 130 s. Il. 1 ekz.
7. James Lansel McElhinney & the instructors of The Art Students League of New York. "Classical Life Drawing Studio". Elektron variant. NY., "Watson-Guptill". USA. 2010 y. 143 p.

Internet saytlari:

1. www.ocinka.ru
2. www.textile-press.ru

3. www.vgik.info
4. www.pencil.nm.ru
5. www.msus.org.
6. [www. Artacademu.spd.ru](http://www.Artacademu.spd.ru)
7. www.nbgf.intal.uz

Baholash:

Nazorat soni	Oraliq nazorat		Joriy nazorat	Yakuniy nazorat	Jami ball
	I	II	I	I	
Ajratilgan ball	15	15	20	50	100
Nazorat turi	Yozma ish (10 ball) Essay tayyorlash	Keys studyga yechim topish	Test (5 ball) Mustaqil ta'lim yuzasidan taqdimot (10 ball)	Guruh loyihasi tayyorlashdagi ishtiroki (30 ball) Yakuniy test (20 ball)	

Fan platformasi

Fanning to'liq nomi: Amaliy san'at turlari	
Fan kodi: RaKA1034	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4 davomiyligi: 2 semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi	
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik	
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: Tuxsanova V.R.	
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email:
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)	
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan
Kafedra: Amaliy san'at va mehmonxona xo'jaligi	
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: xizmatlar sohasi	
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Aripova M.S	
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 120	Email: aripova_ms@mail.ru
Fan seminar va laboratoriya mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari): Aripova M.S	
Prerekvizitlar: Amaliy san'atda tadbirkorlik faoliyatining takomillashishi, Amaliy san'at bozori sub'ektlarining iqtisodiy faoliyatini o'rganish bo'yicha tushuncha	Tanlov turi: tanlov fan

Fanning qisqacha bayoni: Amaliy san'at tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish, turistik mahsulotlar ishlab chiqish, turlarni rejalashtirish va tashkil qilish usullarini ko'rib chiqish, faoliyat ko'rsatayotgan turistik firmalarda istiqbolga qaratilgan o'zoq muddatli rejalashtirish asoslarini joriy etish, Amaliy san'at marshrutlarini tashkil etish yo'llari haqidagi bilimlarni egallash, Amaliy san'at bozori va unga bo'lgan talablar to'g'risida talabalarda tasavvur hosil qilishdir.

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarning Amaliy san'at turlari fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakllantirish.

Prerekvizitlar: Kursni muvaffaqiyatli o'zlashtirish uchun talabalarning umumiy o'rta ta'lim maktabining tasviriy san'at fani bo'yicha olingan bilimlari yetarli.

Postrekvizitlar: Ushbu fan "Amaliy san'at turlari" fanidan bilim, ko'nikma va malakalarni egallashga hizmat qiladi.

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarning Amaliy san'at turlari fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakllantirish.

Fanni vazifasi – bo'lg'usi ijodkor mutaxassislar tomonidan amaliy san'atning an'anaviy va zamonaviy maktab an'alarini nazariy va amaliy o'rganish, tahlil qilish, davomiyligini saqlash hamda rivojlantirishda hozirgi zamon amaliy san'at turlarining yangi pog'onalarini egallash, yaratilayotgan badiiy asar ta'sirchanligini anglash, his etish va uning badiiyligini oshirish bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Amaliy san'at turlari – foydalaniladigan ashyolarning kompozitsiyaga mosligi suvbo'yoq, mo'yqalam, qalam, shaffof qog'oz kabi ashyolardan foydalanib asarlar yaratishning o'ziga xos tomonlari, milliy san'atimizni jahon andozalari darajasida mahorat va iste'dod bilan yuksaltira oluvchi yosh ustalarini etishtirib berishdir.

Fanni o'qish natijasida:

- mustaqil fikrlashni namoyish etish;
- mustaqil ishlashga tayyorlash;
- bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini badiiy jihatdan tarbiyalaaydi.
- nafosat borasidagi fikr va muloazalarini yuksaltirish, tasviriy san'at asarlarini ko'rish va tushunish ko'nikmalarini hosil qilishdan iborat.
- bo'lajak rassom-pedagoglarga ko'rib-kuzatib, tahlil qilib to'g'ri tasvirlash, atrof-muhitni, borliqni idrok etish, rang sezish, rangtasvir asarlarini yaratish malakalarini shakllantirishdan iboratdir

FANNING TAQVIM-MAVZU REJASI

AMALIY MASHG'ULOTLARI

Amaliy mashg'ulotlari nazariy egallangan bilimlarni amaliy mustahkamlash funksiyasini bajaradi. Har bir amaliy mashg'uloti bajarilishida talaba tomonidan 2.7-3 ball to'planadi.

Amaliy mashg'ulotlari so'ngida talaba jami 30 ballni to'plashi mumkin.

Hafta	Soat	Mashg'ulot mazmuni
1-semestr		
1	14	1-MODUL ASOSIDA. 1-MODUL. AMALIY SAN'AT TURLARIDAN NAQQOSHLIK SAN'TINING AMALIY SAN'ATGA TUTGAN O'RNI Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Naqqoshlik san'atida ishlatiladigan naqsh elementlarni

		<p>tasvirlash. Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>A3 formatida barglarни чизиш</u>2. <u>Чизилган гул ва bargларни formatida гулларни чизиш</u>3. <u>Фон қисмини бўяш</u>4. <u>Нақш элементларини пардозлаш</u>5. <u>Сиёҳ (контур) тортиш</u>6. <u>Ишни умумлаштириш якунлаш</u>7. <u>Ишни якунлаш</u> <p>Adabiyotlar: 1) 50-55 b.; 2) 25-38 b.; 4) 18-21 b. 5) 15-17 b.</p> <p>1.M.SH.Nurmatova,SH.T.Hasanova,D.E.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. T-2010. 2. K. G'ulomov. „Amaliy san'at“. T-2007. 3. E.S.Gamov,N.P.Miklyaev, I.P.Gorbunov. Sposobi obrabotki drevesini. Lipetsk-2013. 4.Abduraxmonov G'.M. Kompozitsiya asoslari. «Iqtisod-moliya», Toshkent, 2008.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>www.tdpu.uz</u>2. <u>www.pedagog.uz</u>3. <u>www.Ziyonet.uz</u>4. <u>www.edu.uz</u>
2	34	<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Naqqoshlik san'atiga doir naqsh kompozitsiyasini bajarish. Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>Наққошлик санъатига доир нақш композициясини бажариш.</u>2. <u>A3 formatida нақш композицияси учун ёрдамчи чизиқларни чизиш.</u>3. <u>Оддий ислимий нақш намунасини чизиш</u>4. <u>Оддий ислимий нақш намунасини чизиш</u>5. <u>Formatda композицияни жойлаштириш</u>6. <u>Ислимий нақш гулларни чизиш</u>7. <u>Ислимий нақш намунасини чизиш</u>8. <u>Чизилган гул ва bargларни фон қисмини бўяш</u>9. <u>Гул ва bargларни бўяш</u>10. <u>Нақш элементларини бўяш босқичларини амалга ошириш</u>11. <u>Қўшимча нақш деталларидан фойдаланиб безак бериш босқичини бажариш</u>12. <u>Нақш композициясининг шох ва таналарига контур тортиш</u>13. <u>Нақш композициясининг шох ва таналарига контур тортиш босқичини бажариш</u>14. <u>сиёҳ (контур) тортиш</u>15. <u>Қўшимча безаклар бериш</u>16. <u>Қўшимча безаклар бериш</u>17. <u>Ишни умумлаштириш ва якунлаш</u>

		<p>Adabiyotlar: 2) 50-55 b.; 2) 25-38 b.; 4) 18-21 b. 5) 15-17 b.</p> <p>1.M.SH.Nurmatova,SH.T.Hasanova,D.E.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. T-2010. 2. K. G'ulomov. „Amaliy san'at“. T-2007. 3. E.S.Gamov,N.P.Miklyayev, I.P.Gorbunov. Sposobi obrabotki drevesini. Lipetsk-2013. 4.Abduraxmonov G'.M. Kompozitsiya asoslari. «Iqtisod-moliya», Toshkent, 2008.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <p>www.tdpu.uz www.pedagog.uz www.Ziyonet.uz www.edu.uz</p>
3	12	<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: <u>Ганчкорлик санъатида ишлатиладиган нақш элементларни тасвирлаш.</u> Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>А3 форматида нақш композицияси учун ёрдамчи чизикларни чизиш</u>2. <u>Композицияни joylashtirish</u>3. <u>Оддий ислимий нақш намунасини чизиш</u>4. <u>А3 форматда композицияни жойлаштириш</u>5. <u>Ислимий нақш гулларни чизиш</u>6. <u>Чизилган гул ва баргларига қаламда штрих бериш</u> <p>Adabiyotlar: 3) 50-55 b.; 2) 25-38 b.; 4) 18-21 b. 5) 15-17 b.</p> <p>1.M.SH.Nurmatova,SH.T.Hasanova,D.E.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. T-2010. 2. K. G'ulomov. „Amaliy san'at“. T-2007. 3. E.S.Gamov,N.P.Miklyayev, I.P.Gorbunov. Sposobi obrabotki drevesini. Lipetsk-2013. 4.Abduraxmonov G'.M. Kompozitsiya asoslari. «Iqtisod-moliya», Toshkent, 2008.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <p>www.tdpu.uz www.pedagog.uz www.Ziyonet.uz www.edu.uz</p>

2-semestr

4	30	<p>2-MODUL ASOSIDA. AMALIY SAN'AT TURLARIDA GANCHKORLIK SAN'ATI USTALARI ASARLARIDAN NAMUNALAR Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Ganchkorlik san'atida ishlatiladigan naqsh elementlarni tasvirlash. Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. A3 formatida naqsh kompazitsiyasi uchun yordamchi chiziqlarni chizish2. Kompazitsiyani joylashtirish3. Oddiy islmiy naqsh namunasini chizish4. A3 formatda kompazitsiyani joylashtirish5. Islmiy naqsh gullarni chizish6. Islmiy naqsh namunasini chizish7. Chizilgan gul va barglariga qalamda shtrix berish8. Detallar ustida ishlash9. Ishni umumlashtirish10. Ishni yakunlash <p>Adabiyotlar: 1) 50-55 b.; 2) 25-38 b.; 4) 18-21 b. 5) 15-17 b.</p> <p>1.M.SH.Nurmatova,SH.T.Hasanova,D.E.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. T-2010. 2. K. G'ulomov. „Amaliy san'at“. T-2007. 3. E.S.Gamov,N.P.Miklyaev, I.P.Gorbunov. Sposobi obrabotki drevesini. Lipetsk-2013. 4.Abduraxmonov G'.M. Kompozitsiya asoslari. «Iqtisod-moliya», Toshkent, 2008.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <p>www.tdpu.uz www.pedagog.uz www.Ziyonet.uz www.edu.uz</p>
5	30	<p>Mashg'ulot turi: amaliy Mavzu: Ganchkorlik san'atiga doir naqsh kompazitsiyasini bajarish Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. A3 formatida naqsh kompazitsiyasi uchun yordamchi chiziqlarni chizish2. Formatda kompazitsiyani joylashtirish3. Oddiy islmiy naqsh namunasini chizish4. Islmiy naqsh namunasini chizish5. Islmiy naqsh gullarni chizish6. Chizilgan gul va barglariga qalamda shtrix berish7. Islmiy naqsh namunasini chizish8. Detallar ustida ishlash9. Ishni umumlashtirish10. Ishni yakunlash <p>Adabiyotlar: 1) 50-55 b.; 2) 25-38 b.; 4) 18-21 b. 5) 15-17 b.</p>

	<p>1.M.SH.Nurmatova,SH.T.Hasanova,D.E.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. T-2010.</p> <p>2. K. G'ulomov. „Amaliy san'at“. T-2007.</p> <p>3. E.S.Gamov,N.P.Miklyaev, I.P.Gorbunov. Sposobi obrabotki drevesini. Lipetsk-2013.</p> <p>4.Abduraxmonov G'.M. Kompozitsiya asoslari. «Iqtisod-moliya», Toshkent, 2008.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <p>www.tdpu.uz www.pedagog.uz www.Ziyonet.uz www.edu.uz</p>
--	---

Fan platformasi	
Fanning to'liq nomi: Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari	
Fan kodi: RangVKAs1607	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 2 davomiyligi: 1 semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi	
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik	
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: Musinova A.S., Ibatova N.I.	
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 240	Email:
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)	
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan
Kafedra: Amaliy san'at va mehmonxona xo'jaligini tashkil etish	
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at (faoliyat turlari bo'yicha), Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish	
Fan ma'ruza o'qituvchisi: Xalimova N.J.	
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 240	Email: n.j.xalimova@buxdu.uz
Fan seminar va laboratoriya mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari) : Xalimova Nigina	
Prerekvizitlar: Amaliy san'at sohasida boshlang'ich bilimlarga ega bo'lganlik	Tanlov turi: majburiy fan
<p>Fanning qisqacha bayoni: Gid-ekskursiya xizmatlarini tashkil etish fani ekskursiya haqida tushuncha berish, ekskursiyani olib borish turlari, mamlakatimizning boy tarixiy merosi, ekologik-rekreasion maskanlari, ishlab-chiqarish ob'ektlarida, ziyoratgohlarda sifatli, xavfsiz gid-ekskursiya xizmatlarini tashkil etish hamda, ulardan Amaliy san'at sohasida samarali foydalanish bo'yicha bilimlar berishdir.</p>	

I. O‘quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta’limdagi o‘rni

“Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari” fani yetuk mutaxassis rassom kadr tayyorlashda asosiy o‘rinlardan biri hisoblanadi. Bo‘lajak dastgohli rangtasvirchi, maxobatli rangtasvirchi, rang hosil qilish usullarini va turlarini bilishni, kompozitsiya bajarishda malakaviy maxoratini oshirib ijodkorga katta yordam beradi. Mutaxassislik bo‘yicha amaliy vazifalar bajarib rang va kompozitsiya vositalari, qonunlari haqidagi bilimni mustahkamlaydi. Yangi zamonaviy ashyolar, texnikalar va usullar bilan tanishadi, kompozitsiya yaratish qobiliyatini va amalda qo‘llay bilish malakasini oshiradi.

Rangtasvir, iqtidorli, ijodkor mutaxassis ko‘nikmalarini o‘zida namoyon etuvchi va sohaga qiziqish uyg‘ota oluvchi, o‘z yo‘nalishini topishda, ayniqsa, badiiy loyihani yechimi, undagi ranglarning aniqligi, asarning mazmun va mohiyati jihatidan mukammalligi uchun muhim bo‘lib, malakali kadrlar tayyorlash uchun fan sifatida zaruriyat juda katta. "Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari" fani rang xususiyatlarini spektr ranglar, qo‘shimcha ranglar, kontrast ranglarni ko‘rish qobiliyatini shakllantiradi. Rangtasvirchi rassom har xil rang turlarini tayyorlash va qo‘llash qobiliyatini rivojlantiradi. Badiiy asar yaratishda mahobatli binolarni, muzey va ko‘rgazmalarni, shahar qurilishlarida mahobatli rangtasvir asarlarini yaratishda asosiy omil bo‘lib xizmat qiladi.

Jamoa binolarini mahobatli rangtasvir asarlari bilan bezash katta o‘ringa ega bo‘lib asosiy qismlardan hisoblanadi.

Shuning uchun fanga alohida talablar qo‘yiladi. Asar yaratishda rang asosiy manba hisoblanib asarning tarkibiy qismidir. Ushbu fan ixtisoslik fani hisoblanib ijodiy asar yaratishda tizimning ajralmas bug‘inidir.

II. O‘quv fanining maksad va vazifasi

«Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari» fanini o‘rganishdan maqsad bo‘lg‘usi ijodkor mutaxassislarini tasviriy san‘atning realistik maktab an‘analarini o‘rganish, yaratilgan va yaratilayotgan badiiy rangtasvir asar ta’sirchanligini anglash, his etish va uning badiiyligini oshirish shaklini keltirish, soya va yorug‘liklikning mutanosibligi, tonlarning o‘zaro nomunosobatligini saqlagan holda, badiiy jihatdan yetuk asarlar yaratish mahoratini oshirib borish ko‘zda tutilgan. Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari o‘qitish masalari talabalarda Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari vositalari yordamida fazoviy ifodalash imkoniyatlarini o‘stirish, chizma va shakl birligini bog‘lashni his etish va uning badiiy g‘oyasini oshirish, rivojlantirish yo‘nalishlarini belgilab olish bo‘yicha nazariy va amaliy bilimlarini shakllantirishdan iboratdir. Malakali ijodkor rassom tayyorlashda “Rangshunoslik va kompozitsiya asoslari” fanining ahamiyati muhimdir.

Kompozitsiya realistik asar yaratish qonun qoidalari bo‘yicha talabalarda nazariy bilimlarni shakllantirish asoslari sifatida tasviriy san‘at barcha turlari – rangtasvirda xam badiiy ijodning asosiy maqsadi hisoblanadi. U yaratiladigan badiiy asar plastik tizimi va uning mazmun mohiyati o‘zaro bog‘liqligi nazariy jihatlari belgilab beradi.

Talabalar kompozitsiya asoslari fanida kompozitsion muhitni tashkil etish. Jism va jussalarni o‘zaro ritmi, plastik jihatlari asar fazosi tasviriy yechimi haqida ma’lumot beradi. Kompozitsiyani tasviriy san‘at asari sifatida shakllanishida ko‘plab badiiy asar yaratish qonun qoidalari o‘rganish va ijodkor sifatida unga bo‘ysinish, rassom san‘atkor sifatida esa voqiylikka bo‘lgan dunyoqarashni belgilovchi falsafiy mushohadani o‘stirish, unga rioya etish va amalda qo‘llay bilish uchun xizmat qiladi.

III. Asosiy nazariy va amaliy qism.

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

**1-MODUL. “RANGShUNOSLIK VA KOMPOZITSIYa ASOSLARI”
FANING PREDMETI VA MAZMUNI**

1-maruza. Axramatik ranglarni aniqlash

Rangshunoslikning qonun-qoidalarini, usul va texnologiyasini o'rganish muhim ahamiyatga ega vazifalardandir, desak xato bo'lmaydi. Shunday zarur shartlar qatoriga axromatik va xromatik ranglar haqidagi bilimlar ham kirishi tabiiydir.

2- maruza. Qo'shimcha ranglarni xosil qilish

Rassomlar tasviriy san'at asarlarini chizishda buyumlarning turli tuslarini ifodalashda yorug'lik ranglarning qarama-qarshiligidan foydalanishadi. Och rangdagi narsalarni to'q ranglilari yoniga qo'yilib, ranglar qarama-qarshiligi kuchaytiriladi va ular shu usulda shakl ifodasini yoritishga erishiladi.

3- maruza. Kontrast ranglarni topish

Kartina kompozitsiyasining tuzilishida taqqoslash va kontrastlar muhim rol o'ynaydi. Kartina tuzilishida katta va kichik, turg'un va harakatli, yorqin va bo'g'iq ranglar, chiroyli va xunuk, oq va qora kabi taqqoslash asar kompozitsiyachsi ustida ifodaliligini oshiradi.

4- maruza. Ranglar toni oqargan, qoraygan topish

Rangning asosiy xususiyatlari uning yorqinligi (och-to'qligi), tusi va to'yinganligi bilan belgilanadi. Rangtasvirda rang bilan ishlash murakkab vazifalardan biri hisoblanadi. Faqat o'quv mashqi jarayonini to'g'ri tashkil etish, ko'rgazmali qurollar va metodik ishlardan samarali hamda o'rinli foydalanish natijasida rangshunoslik bo'yicha zarur bilim, malaka va ko'nikmalarni o'zlashtirishga erishish mumkin.

5- maruza. Rang koloritini hosil qilish

Tasviriy san'at asarlaridagi turli ranglarning garmoniyasi, go'zal tus birikmalari o'rtasidagi o'zaro bog'liqligi, badiiy asardagi yetakchi rangi kolorit, deb ataladi. Rang aralashmalari rangtasvirda muhim bir vazifani bajaradi. Tuslari bir-biriga yaqin bo'lgan ranglar o'zaro birlashadi.

6- maruza. Ranglardan kompozitsiya tuzish

Kolorit kompozitsiyasining boshqa elementlari kabi g'oya bilan chambarchas bog'lanib, tomoshabinga mazmuni ravshan idrok qilishga yordam beradi. Zavqli va ravshan koloritni ochiq ranglar bilan tuzib bo'lmaydi.

7- maruza. Rangda ritmni ko'rsatish

Ranglarning nomini ifodalovchi, ya'ni ularning birini qizil, ikkinchisini ko'k, uchinchisini binafsha va hokazo, deb atalishiga asos bo'lgan belgisi rang toi, deyiladi. Biror xromatik rangga ozroq kulrang qo'shsak, uning sho'xchanligi pasayib, nursizlanadi.

8- maruza. Rang aylanasi hosil qilish

Ranglar aylanasi bizga ma'lumki, ranglarni bir-biriga aralastirish yo'li bilan chiqarib bo'lmaydigan ranglar ham tabiatda mavjuddir. Ranglarning bir-biriga qo'shib chiqarib bo'lmaydigan ranglar asosiy ranglar, deyiladi.

9- maruza. Muvozanat va tekislikni aniqlash

Rangtasvirning ilmiy negizini rangshunoslik fani tashkil qiladi. Rangshunoslik bo'lg'usi rassomlarga ranglarning tabiatda hosil bo'lishi va tarqalishi masalalarini, ularning atrof-muhit ta'sirida o'zgarib ko'rinishini, bo'yoqlarni tayyorlash va ulardan foydalanish yo'llarini o'rgatadi.

10- maruza. Simmetriya va assimetriyani aniqlash

San'at, shuningdek tasviriy san'atda simmetriya tevarak-atrof real muhitida boshlanib, shakllarning mutanosib tuzilishiga aylanadi. Odam qomati ham simmetrik tuzilgan.

11- maruza. Rangda faktura va teksturani topish

Rang surilgan buyum, shakl va tekislik yuzasi har xil, g'adir-budir yoki silliq bo'lishi mumkin. Shu yuzaga qarab bir xil rang bilan bo'yalgan silliq yuzadagi rang tekis jozibali va jarangdor ko'rinishda bo'ladi.

12- maruza. Shaklni bir-biriga bog'lash

Bosmaxonadagi rastr qoliplari yordamida rangtasvir asarlarni chop etish uchun uning barcha tusli ranglarini berishda ranglarning fazoviy aralashmalariga asoslanadi.

13- maruza. Yaqqollik va o'zaro bog'liqlik

Oq va qora fonda sariq to'rtburchak berilgan. Oq fonda to'q rangda, xuddi o'zidan yengil va nozik issiqlik taratayotgandek. Qorafonda esa, rangga aylanib sovuq va tajovuskor xarakter paydo bo'ladi.

14- maruza. Asosiylik va ikkinchi darajalilik

Kuzatuvchi bilan ob'ekt o'rtasidagi masofaning uzoq-yaqinligi natijasida faqat ranglarning tuslarigina emas, balki ularning tonlari ham o'zgaradi. Uzoqda joylashgan narsalar ko'proq havorang ko'rinadi.

15- maruza. Vazifaning ketma-ketligini to'g'ri bajarish

Biz bo'yoqlarni palitrada, qog'oz sathida, mato yuzasida aralashtirganimizda sodir bo'ladi. Bunda biz ranglarning bir xil narsa emasligini aniq ravshan ekanligini bilishimiz kerak. Rangning optik (fizik) xususiyatlarga, bo'yoq esa, kimyoviy xususiyatlarga ega.

IV. Amaliy mashg'ulot mavzulari

Axramatik ranglarni aniqlash
Qo'shimcha ranglarni xosil qilish
Kontrast ranglarni topish
Ranglar toni oqargan, qoraygan topish
Rang koloritini hosil qilish
Ranglardan kompozitsiya tuzish
Rangda ritmni ko'rsatish
Rang aylanisini hosil qilish
Muvozanat va tekislikni aniqlash
Simmetriya va assimetriyani aniqlash
Rangda faktura va teksturani topish
Shaklni bir-biriga bog'lash
Yaqqollik va o'zaro bog'liqlik
Asosiylik va ikkinchi darajalilik
Vazifaning ketma-ketligini to'g'ri bajarish

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. "2 rang garmoniyasi" kompozitsiyasini tuzish mashqi.
2. "3 rang garmoniyasi" kompozitsiyasini tuzish mashqi.
3. "2 juftlik qo'shimcha rang gormoniyasi" kompozitsiyasini tuzish mashqi.
4. "2 juftlik qo'shimcha rang gormoniyasi" kompozitsiyasini tuzish mashqi.

VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Axramatik ranglarni biladi.
- Qo'shimcha ranglarni biladi va xosil qila oladi.
- Kontrast ranglarni biladi va topa oladi.
- Ranglar toni oqargan, qorayganini biladi va topa oladi.
- Rang koloritini biladi va xosil qila oladi.
- Ranglardan kompozitsiya tuza oladi.
- Rangda ritmni biladi va ko'rsata oladi.
- Rang aylanasini biladi va xosil qila oladi.
- Muvozanat, tekislikni biladi va aniqlay oladi.

VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

amaliy mashg'ulotlarni bajarish;
guruhlarda ishlash;
individual loyihalar;
jamo bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha amaliy ishlarni ko'rikda namoyon etish.

Asosiy adabiyotlar

- Xudayberganov R.A. "Kompozitsiya". O'quv qo'llanma. T.: "Sharq" 2007. – 203 b.
2. Xudayberganov R. A. "Rangshunoslik asoslari", O'quv qo'llanma. T.: "G'.G'ulom" 2006. – 92 b. (elektron nus'hasi mavjud)
3. Abdullaev S. A. "V kurslardagi ikki jussali o'quv topshirigi", O'quv qo'llanma. T.: TGII, 1996. – 75 b.
4. "The Color Guide and Glossary". 2004-52 b.

Qo'shimcha adabiyotlar.

5. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq / Toshkent: «O'zbekiston», 2016. -56 b.
6. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza, 2017 yil 14 yanvar. - Toshkent: «O'zbekiston», 2017.- 104 b.
7. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi. Toshkent sh., 2017 yil 7 fevral, PF-4947-son Farmoni.
8. Daniel S.M. "Kartina klassicheskoy epoxi" Uchebnoe posobie. M., "Iskusstvo", 1996. – 82 s.
9. Lisitsian M. V., Pronin Ye. S. "Arxitekturnoe proektirovanie jilyx zdaniy" Uchebnoe posobie. M., "Stroyizdat", 1990. – 345 s.

Internet saytlari

10. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi xukumat portali.
11. www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.
12. www.vgik.info
13. www.pencil.nm.ru
14. www.msus.org.
15. www.artacademu.spd.ru
16. www.nbgf.intal.uz

Fan platformasi

Fanning to‘liq nomi: Kompozitsiya		
Fan kodi: KomPT/F7	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 2	davomiyligi: 7 semestr
Kafedra: Tasviriy san‘at va muhandislik grafikasi		
Fan qaysi yo‘nalish talabalari uchun: Amaliy san‘at badiiy kulolchilik		
Fan amaliy mashg‘ulot o‘qituvchilari: Musinova A.S., Ibatova N.I.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 60	Email:	
Fan seminar mashg‘ulotlari o‘qituvchisi(lari)		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: “Kompozitsiya” fani boshqarish funksiyasi sifatida rejalashtirish butun boshqaruv funksiyalari uchun poydevor yoki boshqaruv tizimi funksional tuzilmasining asosi deb, shuningdek maqsadlarga erishishga ko‘maklashuvchi asosiy vosita hisoblanadi.		

Fanning maqsadi va vazifalari

Fanni o‘tishdan maqsad, bo‘ljak rassom-pedagoglarga tasviriy san‘atning barcha tur va janrlarida asosiy bo‘g‘im hisoblangan kompozitsiya fanning nazariy hamda amaliy jihatlarini puxta egallashlarida yordam berish va yuqori malakali pedagog–kadrlarni tayyorlashdir.

Fanning vazifasi talabalarda ijodiy tasavvurni o‘stirish, hayotdagi voqelikni ko‘rib idrok etish, badiiy did va madaniyatni tarkib toptirish, barcha san‘at sohalarida kompozitsiyani qo‘llay bilishi, fandan olgan bilimlarni o‘qituvchilik kasbida unumli foydalana olishni ta‘minlashdan iboratdir.

Fan bo‘yicha talabalar bilimiga, ko‘nikma va malakalariga qo‘yiladigan talablar

«Kompozitsiya» fanini o‘zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- kompozitsiyaning asosiy qonunlarini, buyuk rassom ijodkorlarning tasviriy san‘at asarlarida kompozitsiya masalalari, ularining yaratilish jarayonini, buyuk san‘atkorlarning hayoti va ijodiy faoliyatini, zamonaviy san‘at jarayonlarini, o‘tmish madaniy merosimizni, tasviriy san‘at terminlarini, har turli badiiy materiallar vositasida kompozitsiya yarata olishni *bilishi kerak*.
- talaba tasviriy san‘at tur va janrlarida kompozitsiya asoslaridan foydalana bilish, rangtasvir kompozitsiyasi, haykaltaroshlik kompozitsiyasi; dumaloq, relefli kompozitsiyaning alohida

xususiyatlari va farqini tahlil qila olish, grafika san'ati kompozitsiyasi, kitob grafikasi, sanoat grafikasi, plakat hamda badiiy bezak san'ati kompozitsiyasi xususida fikr yurita olish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.*

- talaba kompozitsiya markazi, konstruktsiya, syujet, dinamika, yaxlitlik, kompozitsiya ritmi, to'g'risida chuqur fikr yurita olish, natyurmort, manzara, portret, bir, ikki va ko'p figurali kompozitsiyalarini tuzish yo'llari, nisbatlar, simmetriya, assimetriya, frontal va hajmli kompozitsiya, kompozitsiya tarixi va nazariyasi, tasviriy san'at tur va janrlarida kompozitsiya, ijodiy jarayon bosqichlarini har tomonlama chuqur bilish, o'qish, o'rganish jarayonida o'quv rejasi va dasturida berilgan mavzularda amaliy mashg'ulotlarini auditoriyada va uyda to'liq ado etish, tasviriy san'at asarlari kompozitsiyasini baholash *malakalariga ega bo'lishi kerak.*

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviy ketma-ketligi.

Kompozitsiya fani mohiyati, mazmuni juda keng tarmoqli bo'lgani sababli o'quv rejadagi barcha tasviriy va amaliy san'atga oid nazariy hamda amaliy jihatdan o'rganiladigan san'at sohalariga taalluqlidir. U *matematik va tabiiy ilmiy fanlar* blokiga kiruvchi plastik anatomiya; *umumkasbiy fanlar* blokidagi tasviriy san'at metodikasi, qalamtasvir, rantasvir, san'at tarixi, tasviriy san'at texnologiyasi va nusha ko'chirish, haykaltaroshlik, amaliy san'at, badiiy bezak san'ati; *ixtisoslik fanlari* blokidagi akademik qalamtasvir asoslari va kompozitsiya, dastgohli akademik rangtasvir va kompozitsiya tasviriy san'at o'qitishning zamonaviy texnologiyalari kabi barcha fanlarga aloqador, hamda ular bilan uzviy bog'liq.

Fanning ta'limdagi o'rni.

Kompozitsiya barcha tasviriy san'at tur va janrlarining asosi hisoblanadi. Ta'limning qaysi bosqichida bo'lishidan qat'iy nazar o'quvchi kompozitsiya bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarga ega bo'lmog'i zarur. O'rta umumta'lim maktablari va o'rta maxsus kasb-hunar kollejlari uchun tasviriy san'at bo'yicha yuqori malakali pedagog kadrlar tayyorlashda kompozitsiya fanning o'rni katta ahamiyatga ega.

Kompozitsiyaga oid bo'lgan qadimgi rassomlar, xalq ustalari yaratgan ijod namunalari ahliyatini, ulardan suratga olingan reproduksiyalar. Hozirgi zamonaviy rassomlar va xalq amaliy san'ati ustalari bajargan ijodiy ishlar hamda ularning rangli va qora-oq tasvirli suratlar to'plami. Talabalar bajargan o'quv – mashq ishlar asosida tayyorlangan ko'rgazmali qurollar, diafilmlar, slaydalar to'plami, shuningdek kompozitsiyaga oid kitoblarda chop etilgan suratlar, internet tizimidagi kompozitsiya mavzusidagi saytlar, ma'ruzalar matnlari elektron versiyalaridan, muzey, ko'rgazma zallarida qo'yilgan asarlardan, qadimiy va zamonaviy o'zbek va horijiy davlatlar tasviriy san'at ustalari asarlarining namunalariidan foydalanish mumkin.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

«Kompozitsiya» fanidan amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilari tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalar mavzular bo'yicha auditoriyada o'quv postanovkalarini bajaradilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlarini mustahkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, ilmiy maqolalar va tezislarni chop ettirish orqali talabalar bilimini oshirish, mavzular bo'yicha ko'rgazmali qurollar tayyorlash va boshqalar tavsiya etiladi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talaba mustaqil tayyorlanishda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'rganish;

- maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- Talabaning o'quv-ilmiiy-tadqiqod ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularini chuqur o'rganish;
- Faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalanadigan o'quv mashg'ulotlari;
- Masofaviy (distantсион) ta'lim.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'limning mavzulari:

1. Usta rassom va pedagoglarning rangtasvir, grafika, haykaltaroshlik, mahobatli rangtasvir bo'yicha yaratgan asarlarini tahlil qilish;
2. Tasviriy san'atning asosiy qonun va qoidalarini namoyish etgan plakatlarini o'rganish;
3. Tasviriy san'atga oid maxsus adabiyotlarni mutolaa qilish;
4. Natyurmort, portret, manzara kompozitsiyasi. Tabiat qo'ynida chiziqli va havo perspektivasini qo'llagan holda qalamchizgi va qoramalar ishlash;
5. Rassomlar ustaxonalari, ko'rgazma zallari va galereyalarga tashrif buyurish, hamda ulardan nushalar olish;
6. Konstruktiv anatomik tuzilish asoslarini hisobga olgan holda ayol qiyofachining yuz tuzilishining xarakterli xususiyatlarini e'tiborga olgan xolda boshning elka bilan birlashuvini aniqlab tasvirlash (bo'yin va elka muskullari bog'lanishini ifoda etgan xolda).
7. Yalang'och gavdaga qarab turli nuqtalardan tez qalamchizgilar bajarish, inson tana bo'laklarining konstruktiv - anatomik jihatdan tuzilishini o'rganish.

Dasturning informatsion-uslubiy ta'minoti

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etishda quyidagi tasviriy san'at ashyolari bo'lishi zarur:- turli geometrik shakllar, gips rozetkalar, har turli uy jihozlari, antik davri gips bosh nushalari, Dovud bosh haykali bo'laklari, anatomik haykal namunalari, plastik anatomiyaga oid plakatlar, tasvirlash qonun-qoidalarini namoyish etuvchi plakatlar, o'zbek va jahon san'ati namoyandalarining badiiy asarlaridan namunalar, inson skeleti va bosh suyagining namunalari, bakalavr va magistrantlarining bitiruv ishlaridan namunalar. Shuningdek, inson qiyofasini tasvirlash uchun (portret, yarim gavda, gavda, yarim yalang'och va yalang'och) natura (qiyofachi)lar taklif etiladi va o'quv rejadagi vazifada ko'rsatilgan mashg'ulotning murakkablik va soatlaridan kelib chiqqan xolda ularga soatbay ish xaqi to'lanadi. Talabalarning qalamtasvir borasidagi amaliy bilimlari va malakalarini rivojlantirish, hamda individul ishlash uchun amliy mashg'ulotlar 9-10 tadan iborat kichik guruhlarda olib borilishi zarur.

Mazkur fanni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanishi nazarda tutilgan.

- tasviriy san'atdan o'tkaziladigan amaliy mashg'ulotlarda aqliy xujum, guruhli fikrlash, pedagogik texnologiyalardan;

- har bir akademik fazifa tugagandan so'ng, guruhdagi amaliy mashg'ulotlarini ko'rikdan o'tkazishda o'quvchilarning o'z-o'zini baholash usulidan foydalanish;

- har bir kichik guruhlarda o'quv fazifasi bo'yicha yuqori natijaga erishgan talabalar ijodiy ishlarining natijalari bo'yicha guruhli fikrlash pedagogik texnologiyalarini qo'llash nazarda tutiladi;

Amaliy mashg'ulotlarda grafik ishlar mazmuni

1. Uy-ro'zg'or mayda buyumlardan tashkil topgan natyurmortlar, yakka buyumlarning rang tasviri.
2. Mevalar va sabzavotlardan tashkil topgan mayda natyurmortlar, meva va sabzavotlarning yakka holdagi rang tasvirlari.
3. Uy-ro'zg'or mayda buyumlaridan va mevalardan tashkil topgan sodda natyurmort rangtasviri.
4. Daraxt shoxlari, butalar, toshlarning ko'rinishi va manzara bo'laklarining ranglavhasi.
5. Odamning xar-xil holatda turganini tezkor ranglavhasini bajarish mashqlari.
6. Odam gavda bo'laklarini rangtasviri.

7. Odam boshini turli rakurslarda rangtasviri.

Didaktik vositalar

- jixozlar va uskunalar, moslamalar: electron doska- Hitachi, LCD- monitor, electron ko'rsatgich (ukaska).
- video-audio uskunalar: video-audiomagnitafon, mikrofon, kolonkalar.
- Kompyuter va multimediali vositalar: kompyuter, Dell tipidagi proektor, DVD- diskovod, Web-kamera, video-ko'z (glazok).

ASOSIY QISM.

Fanga ajratilgan o'quv soatlarining taqsimoti.

Fanni o'rganish uchun 130 soat ajratilgan bo'lib,
 VI semestrda shundan 4 soat maruza, **26** soat amaliy mashg'ulotlari 26 soat mustaqil ta'lim
 VII semestrda 4 soat maruza, **36** soat amaliy mashg'ulotlari 34 soat mustaqil ta'lim
 ajratilgan.

VI -semestr

4 soat maruza, **26** soat amaliy mashg'ulotlari **26** soat mustaqil ta'lim

№	Mavzu	Auditoriya soatlari			Mutsaqil ta'lim
		Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Nazorat turi	
1.	Kompozitsiya asoslari. Kompozitsiya qonun-qoidalari.	2			26
2	Kompozitsiyada muvozanat, ritm va nisbiylik. Kompozitsion markaz va simetriya qoidalari	2			
1	Badiiy asar kompozitsiyasi (bezagi) ni bajarish.		10		
1.1	Asarga mos kompozitsiya tuzish				
1.2	Qog'ozga kompozitsiyani joylashtirish		2		
1.3	Kompozitsiya qonun-qoidalariga rioya qilish		2		
1.4	Ranglar bilan tushlash.		2		
1.5	Yakuniy bezak berish.		2		
2	Adabiy asar muqovasiga eskiz ishlash.		8		
2.1	Asarga mos kompozitsiya tuzish.		2		
2.2	Kompozitsiya qonun-qoidalariga rioya qilish.		2		
2.3	Ranglar bilan tushlash.		2		
2.4	Yakuniy bezak berish.		2		
3	Badiiy asarning kulminatsion joylariga eskizlar bajarish.		8		
3.1	Asarga mos kompozitsiya tuzish		2		
3.2	Kompozitsiya qonun-qoidalariga rioya qilish.		2		
3.3	Ranglar bilan tushlash.		2		

3.4	Yakuniy bezak berish		2		
Jami soat 54		4	26		26
Oraliq Nazorat			Yakuniy nazorat		

Mustaqil ish mavzulari:

№	Mavzu	26 soat
1	Fan bo'yicha asosiy terminalogiyani o'zlashtirish	4
2	Kompozitsiya qonun-qoidalari	4
3	Kompozitsiyada ishlatiladigan xom-ashyolar	4
4	Kompozitsiyada ishlatiladigan dastgohlar va asbob-uskunalar	4
5	Mustaqil ishlami bajarish va ulaming muhokamasi	4
6	Mumtoz va zamonaviy kompozitsion echimlarini o'rganish va bajarish.	6
JAMI:		26 soat

VII semestrda 4 soat maruza, 36 soat amaliy mashg'ulotlari 34 soat mustaqil ta'lim

№	Mavzu	Auditoriya soatlari			Mutsaqil ta'lim
		Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Nazorat turi	
1.	Uyg'onish davri rassomlarining kompozitsiya haqida fikr mulohazalari. Jahon va o'zbek rassomlarining kompozitsiya qonun-qoidalari haqida fikr mulohazalari.	2			34
2	XX- XXI asr rassomlarining kompozitsiya haqida fikr mulohazalari	2			
1	Ekologiyaga doir plakat ishlash.		10		
1.1	Asarga mos kompozitsiya tuzish.		2		
1.2	Kompozitsiya qonun-qoidalariga rioya qilish.		2		
1.3	Ranglar bilan tushlash.		2		
1.4	Detallar ustida ishlash		2		
1.5	Yakuniy bezak berish		2		
2	Ijtimoiy-iqtisodiy plakat ishlash.		10		
2.1	Asarga mos kompozitsiya tuzish.		2		
2.2	Kompozitsiya qonun-qoidalariga rioya qilish.		2		
2.3	Ranglar bilan tushlash.		2		
2.4	Detallar ustida ishlash		2		
2.5	Yakuniy bezak berish.		2		
3	Ma'lum bir mavzuga bag'ishlangan natyurmort (kompozitsiyasini xotiradan ishlash).		8		
3.1	Kompozitsiya tuzish.		2		
3.2	Kompozitsiya qonunqoidalariga rioya qilish.		2		
3.3	Ranglar bilan tushlash. Yakuniy bezak		2		

	berish.				
3.4	Yakuniy bezak berish.		2		
4	Tarixiy natyurmort ishlash.		8		
4.1	Kompozitsiya tuzish.		2		
4.2	Kompozitsiya qonunqoidalariga rioya qilish.		2		
4.3	Ranglar bilan tushlash.		2		
4.4	Yakuniy bezak berish.		2		
Jami soat		4	36		34
ORN YaN					

Mustaqil ish mavzulari:

№	Mavzu	34 soat
1	Kompozitsiyaning badiiy-ifodaviy echimi	2
2	Kompozitsiyada badiiy uslub va badiiy obraz	8
3	Maketlar yasashning asosiy tamoyilari	8
4	Kompozitsiyaning bajarishni turli texnikalari	8
5	Elektron ta'lim muhitda ishlash.	8
JAMI:		34 soat

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Materialshunoslik		
Fan kodi: MatER1017	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 2	davomiyligi: 1-semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik		
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: Musinova A.S., Ibatova N.I.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 60	Email:	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: Xalqaro Amaliy san'at ko'plab mamlakatlarda asosiy daromad manbai ekanligi isbotlangan. Biroq, bu dunyoda keltirgan yagona ijobiy ta'sir emas. Bu ko'plab mamlakatlarning milliy merosi va madaniyatini targ'ib qilishga yordam berdi va unchalik mashhur bo'lmagan mamlakatlarni dunyo xaritasiga kiritdi. Xalqaro Amaliy san'at kurslari bugungi kunda Amaliy san'at sanoatining tez o'sishi va yuqori bandlik darajasi tufayli mashhurligi to'g'risida talabalarda tasavvur hosil qilishdir.</p>		

Fanni o'qitishdan maqsad - - Matoga badiiy ishlov berish fanini tashkil qilish, uning mazmuni, turli kompozitsiyalar tuzish usullari, ularga qo'yiladigan talablar bilan tanishtirish;

- Matoga badiiy ishlov berish fanida ishlatiladigan materiallar va asbob-uskunalar, ularni ishga tayyorlashni o'rgatish;
- talabalarga kompozitsiyalarini mukammal tuzishni o'rgatish
- batik usulida panno tayyorlash uchun kompozitsiyasi tuzish va uni batik texnikasida bajarish usullarini o'rgatish;
- inter'yerni bezash uchun turli hajmdagi pannolarga mos kompozitsiyalarini tuzish, bajarish usullarini o'rgatish;
- Matoga badiiy ishlov berish darslari asosida san'atining go'zalligi, falsafiy, ruhiy va tarbiyaviy qirralari bilan tanishtirish.

Fanni vazifasi – talabalarda Matoga badiiy ishlov berish tarixidagi taraqqiyot bosqichlarini, umum jahon va o'zimizni buyuk rangtasvirchi rassomlarni asarlari barcha jarayonini taxlil qilish, ish usulini anglab olish, aniqlash bo'yicha bilim ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalalar, badiiy va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy va ijodiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

FANNING TAQVIM-MAVZU REJASI

II. Asosiy nazariy va amaliy qism (amaliy mashg'ulotlar). Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

III-Jarayon

10 soat maruza, 20 soat amaliy mashg'ulot, 10 soat mustaqil ta'lim soatlariga ajratilgan

<i>Hafta</i>	<i>Soat</i>	<i>Mashg'ulot mazmuni</i>
I	2	<p>I MODUL ASOSIDA</p> <p style="text-align: center;">MATOGA BADIY ISHLOV BERISH FANINING UMUMIY ASOSLARI (10 soat)</p> <p>Mashg'ulot turi: maruza</p> <p>1-Mavzu: Batik san'atining kelib chiqish tarixi va uning rivojlanishi.</p> <p>Reja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Matoga badiiy ishlov berish fanining mazmuni. 2. Matoga badiiy ishlov berish fanining vazifasi va uning fanlar orasidagi o'rni. 3. Batik san'atining kelib chiqish tarixi <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bulatov S.S. "O'zbekiston xalq amaliy bezak san'ati" T. Mehnat. 1991 2. D.V. Nesterova "Enstiklopediya rukodeliya" Moskva-2006 3. E. Glinskaya "Azbukeya v'ishvaniya" T. 1994 4. V.P. Egorova. V.P. Monastyrnaya "Uchi sshit" M. 1989y. 5. K.G'ulomov "Ashyolargabadiiyishlovberish" T. 2004y. 6. E.V. Avdeeva "Xudojestvennayaglad" Toshkent-1993 7. Artiqov G'A. "Rangtasvir texnikasi va ashyolar texnologiyasi", O'quv qo'llanma. T., Sharq, 2007 y. 72 b. 4 nusxa. 8. Xudayberganov R.A. "Rangshunoslik asoslari", O'quv qollanma.

		<p>T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa.</p> <p style="text-align: center;">Qo‘shimcha adabiyotlar.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Postislavovna B.M. “Materialshunoslik” O‘quv qo‘llanma. T., 2013 y. 97 b. 1 nusxa.2. Mamurova D.i, Avliyakulova N.M, “Rangshnoslik kompozitsiyasi va asoslari” O‘quv qo‘llanma.Bux, Durdona, 2021 yil 1 nusxa3. Abdurazakov A.A. «Restavratsiya nastennyyh rospisey Afrasiaba» Metodicheskoe posobie.T., Fan, 1975.-63 b. 5 ekz.4. Aleshin A.B. “Restavratsiya stankovoy maslyanoy jivopisi v Rossii, Razvitie principov i metodov”,Metodicheskoe posobie.L., Xudojnik RSFSR, 1989 g. 160 s.3.Berger E. “Istoriya razvitiya texniki maslyanoy jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Akad. Xudojstv SSSR, 1961 g. 512 s.1 ekz.4.Gorin I.P., Cherkasova Z.V. “Restavratsiya proizvedeniy stankovoy maslyanoy jivopisi”,Uchebnoe posobie dlya sredn.xudoj. zavedeniy.M., Isskustva, 1977 g. 223 s. 2 ekz.5. Volkov N.N “Svet v jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Isskustvo,1984 g. 320 s. 2 ekz. <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <ol style="list-style-type: none">1. www.sarafan.ru;2. www.ocinka.ru;3. www.textile-press.ru;4. www.vgik.info;5. www.pencil.nm.ru;6. www.msus.org;7. www.artacademu.spd5. www.artacademu.spd.ru;
2	2	<p>Mashg‘ulot turi: maruza</p> <p>2-Mavzu: Batik san‘atining texnologiyasi hamda unda qo‘llaniladigan ashyolar.</p> <p>Reja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Batik san‘atida ijod qilish uchun tayyorgarlik ko‘rish va unga qo‘yiladigan talablar.2. Batik uchun kerakli ashyolar. <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none">1.BulatovS.S.”O‘zbekiston xalq amaliy bezak san‘ati” T.Mehnat.19912.D.V.Nesterova “Enstiklopediya rukodeliya” Moskva-20063.E.Glinskaya “Azbuka vyshivaniya” T.19944.V.P.Egorova. V.P.Monastyrnaya “Uchi sshit” M.1989y.5.K.G‘ulomov “Ashyolargabadiiyishlovberish” T.2004y.6.E.V.Avdeeva “Xudojestvennayaglad” Toshkent-19937. Artiqov G‘.A. “Rangtasvir texnikasi va ashyolar texnologiyasi” , O‘quv qo‘llanma. T., Sharq, 2007 y. 72 b. 4 nusxa.8.Xudayberganov R.A. “Rangshunoslik asoslari”, O‘quv qollanma. T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa.

		<p style="text-align: center;">Qo‘shimcha adabiyotlar.</p> <p>3. Postislavovna B.M. “Materialshunoslik” O‘quv qo‘llanma. T., 2013 y. 97 b. 1 nusxa.</p> <p>4. Mamurova D.i, Avliyakulova N.M, “Rangshnoslik kompozitsiyasi va asoslari” O‘quv qo‘llanma.Bux, Durdona, 2021 yil 1 nusxa</p> <p>3. Abdurazakov A.A. «Restavratsiya nastennыx rospisey Afrasiaba» Metodicheskoe posobie.T., Fan, 1975.-63 b. 5 ekz.</p> <p>4. Aleshin A.B. “Restavratsiya stankovoy maslyanoy jivopisi v Rossii, Razvitie principov i metodov”,Metodicheskoe posobie.L., Xudojnik RSFSR, 1989 g. 160 s.</p> <p>3.Berger E. “Istoriya razvitiya texniki maslyanoy jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Akad. Xudojstv SSSR, 1961 g. 512 s.1 ekz.</p> <p>4.Gorin I.P., Cherkasova Z.V. “Restavratsiya proizvedeni stankovoy maslyanoy jivopisi”,Uchebnoe posobie dlya sredn.xudoj. zavedeni.M., Isskustva, 1977 g. 223 s. 2 ekz.</p> <p>5. Volkov N.N “Svet v jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Isskustvo,1984 g. 320 s. 2 ekz.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <p>2. www.sarafan.ru;</p> <p>2. www.ocinka.ru;</p> <p>3. www.textile-press.ru;</p> <p>4. www.vgik.info;</p> <p>5. www.pencil.nm.ru;</p> <p>6. www.msus.org;</p> <p>7. www.artacademu.spd</p> <p>5. www.artacademu.spd.ru;</p>
3	2	<p>Mashg‘ulot turi: maruza</p> <p>3-Mavzu: Batik turlari va ularning ko‘rinishi.</p> <p>Reja:</p> <p>1. Shisha naychalardan foydalanish yo‘llarini o‘rgatish.</p> <p>2. Issiq va sovuqda naqsh yaratish uchun rezina yelimi, benzin, mum, parafin, vazelin va kanifoldan iborat bo‘lgan ehtiyot jamlama tarkibi bilan tanishish</p> <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <p>1.BulatovS.S.”O‘zbekiston xalq amaliy bezak san’ati” T.Mehnat.1991</p> <p>2.D.V.Nesterova “Enstiklopediya rukodeliya” Moskva-2006</p> <p>3.E.Glinskaya “Azbuка vyshivaniya” T.1994</p> <p>4.V.P.Egorova. V.P.Monastыrnaya “Uchi sshit” M.1989y.</p> <p>5.K.G‘ulomov “Ashyolargabadiiyishlovberish” T.2004y.</p> <p>6.E.V.Avdeeva “Xudojstvennayaglad” Toshkent-1993</p> <p>7. Artiqov G‘.A. “Rangtasvir texnikasi va ashyolar texnologiyasi” , O‘quv qo‘llanma. T., Sharq, 2007 y. 72 b. 4 nusxa.</p> <p>8.Xudayberganov R.A. “Rangshunoslik asoslari”, O‘quv qollanma. T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa.</p> <p style="text-align: center;">Qo‘shimcha adabiyotlar.</p>

		<p>5. Postislavovna B.M. “Materialshunoslik” O’quv qo’llanma. T., 2013 y. 97 b. 1 nusxa.</p> <p>6. Mamurova D.i, Avliyakulova N.M, “Rangshnoslik kompozitsiyasi va asoslari” O’quv qo’llanma.Bux, Durdona, 2021 yil 1 nusxa</p> <p>3. Abdurazakov A.A. «Restavratsiya nastennyyh rospisey Afrasiaba» Metodicheskoe posobie.T., Fan, 1975.-63 b. 5 ekz.</p> <p>4. Aleshin A.B. “Restavratsiya stankovoy maslyanoy jivopisi v Rossii, Razvitie principov i metodov”,Metodicheskoe posobie.L., Xudojnik RSFSR, 1989 g. 160 s.</p> <p>3.Berger E. “Istoriya razvitiya texniki maslyanoy jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Akad. Xudojstv SSSR, 1961 g. 512 s.1 ekz.</p> <p>4.Gorin I.P., Cherkasova Z.V. “Restavratsiya proizvedeniya stankovoy maslyanoy jivopisi”,Uchebnoe posobie dlya sredn.xudoj. zavedeniy.M., Isskustva, 1977 g. 223 s. 2 ekz.</p> <p>5. Volkov N.N “Svet v jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Isskustvo,1984 g. 320 s. 2 ekz.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <ol style="list-style-type: none">3. www.sarafan.ru;2. www.ocinka.ru;3. www.textile-press.ru;4. www.vgik.info;5. www.pencil.nm.ru;6. www.msus.org;7. www.artacademu.spd5. www.artacademu.spd.ru;
4	2	<p>Mashg’ulot turi: maruza</p> <p>4-Mavzu: Batik san’atida jamlamalrning tarkibi va ularning ishlatish qoidalari.</p> <p>Reja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Mustaqil ish davomida batik texnologisini mukammal ravishda tadqiqot qilish va bu sohada darslikda ko’rsatilmagan natijalarga erishish.2. Batik san’atida jamlamalrning tarkibi bilan tanishtirish
4	2	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none">1.BulatovS.S.”O’zbekiston xalq amaliy bezak san’ati” T.Mehnat.19912.D.V.Nesterova “Enstiklopediya rukodeliya” Moskva-20063.E.Glinskaya “Azbuka vyshivaniya” T.19944.V.P.Egorova. V.P.Monastyrnaya “Uchi sshit” M.1989y.5.K.G’ulomov “Ashyolargabadiiyishlovberish” T.2004y.6.E.V.Avdeeva “Xudojstvennayaglad” Toshkent-19937. Artiqov G’A. “Rangtasvir texnikasi va ashyolar texnologiyasi” , O’quv qo’llanma. T., Sharq, 2007 y. 72 b. 4 nusxa.8.Xudayberganov R.A. “Rangshunoslik asoslari”, O’quv qollanma. T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa. <p style="text-align: center;">Qo’shimcha adabiyotlar.</p>

		<p>7. Postislavovna B.M. “Materialshunoslik” O’quv qo‘llanma. T., 2013 y. 97 b. 1 nusxa.</p> <p>8. Mamurova D.i, Avliyakulova N.M, “Rangshnoslik kompozitsiyasi va asoslari” O’quv qo‘llanma.Bux, Durdon, 2021 yil 1 nusxa</p> <p>3. Abdurazakov A.A. «Restavratsiya nastennыx rospisey Afrasiaba» Metodicheskoe posobie.T., Fan, 1975.-63 b. 5 ekz.</p> <p>4. Aleshin A.B. “Restavratsiya stankovoy maslyanoy jivopisi v Rossii, Razvitie principov i metodov”,Metodicheskoe posobie.L., Xudojnik RSFSR, 1989 g. 160 s.</p> <p>3.Berger E. “Istoriya razvitiya texniki maslyanoy jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Akad. Xudojstv SSSR, 1961 g. 512 s.1 ekz.</p> <p>4.Gorin I.P., Cherkasova Z.V. “Restavratsiya proizvedeniya stankovoy maslyanoy jivopisi”,Uchebnoe posobie dlya sredn.xudoj. zavedeniya.M., Isskustva, 1977 g. 223 s. 2 ekz.</p> <p>5. Volkov N.N “Svet v jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Isskustvo,1984 g. 320 s. 2 ekz.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <ol style="list-style-type: none">4. www.sarafan.ru;2. www.ocinka.ru;3. www.textile-press.ru;4. www.vgik.info;5. www.pencil.nm.ru;6. www.msus.org;7. www.artacademu.spd5. www.artacademu.spd.ru;
5	2	<p>Mashg‘ulot turi: maruza</p> <p>5-Mavzu: Turli burchak ostida kesilgan chiziqlar vositasida tasvir yaratish texnologiyasi.</p> <p>Reja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Batik texnikasida shoyiga naqsh solishning bir qancha uslublari bilan tanishish.2. Turli burchak ostida kesilgan chiziqlar vositasida tasvir yaratish texnologiyasini o‘rganish <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none">1.BulatovS.S.”O‘zbekiston xalq amaliy bezak san‘ati” T.Mehnat.19912.D.V.Nesterova “Enstiklopediya rukodeliya” Moskva-20063.E.Glinskaya “Azbuка vyshivaniya” T.19944.V.P.Egorova. V.P.Monastыrnaya “Uchi sshit” M.1989y.5.K.G‘ulomov “Ashyolargabadiiyishlovberish” T.2004y.6.E.V.Avdeeva “Xudojstvennayaglad” Toshkent-19937. Artiqov G‘.A. “Rangtasvir texnikasi va ashyolar texnologiyasi” , O‘quv qo‘llanma. T., Sharq, 2007 y. 72 b. 4 nusxa.8.Xudayberganov R.A. “Rangshunoslik asoslari”, O‘quv qollanma. T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa. <p style="text-align: center;">Qo‘shimcha adabiyotlar.</p> <ol style="list-style-type: none">9. Postislavovna B.M. “Materialshunoslik” O’quv qo‘llanma. T., 2013 y. 97 b. 1 nusxa.

		<p>10. Mamurova D.i, Avliyakulova N.M, “Rangshnoslik kompozitsiyasi va asoslari” O’quv qo’llanma.Bux, Durdona, 2021 yil 1 nusxa</p> <p>3. Abdurazakov A.A. «Restavratsiya nastennыx rospisey Afrasiaba» Metodicheskoe posobie.T., Fan, 1975.-63 b. 5 ekz.</p> <p>4. Aleshin A.B. “Restavratsiya stankovoy maslyanoy jivopisi v Rossii, Razvitie principov i metodov”,Metodicheskoe posobie.L., Xudojnik RSFSR, 1989 g. 160 s.</p> <p>3.Berger E. “Istoriya razvitiya texniki maslyanoy jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Akad. Xudojstv SSSR, 1961 g. 512 s.1 ekz.</p> <p>4.Gorin I.P., Cherkasova Z.V. “Restavratsiya proizvedeniы stankovoy maslyanoy jivopisi”,Uchebnoe posobie dlya sredn.xudoj. zavedeniы.M., Isskustva, 1977 g. 223 s. 2 ekz.</p> <p>5. Volkov N.N “Svet v jivopisi”,Metodicheskoe posobie.M., Isskustvo,1984 g. 320 s. 2 ekz.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <ol style="list-style-type: none">5. www.sarafan.ru;2. www.ocinka.ru;3. www.textile-press.ru;4. www.vgik.info;5. www.pencil.nm.ru;6. www.msus.org;7. www.artacademu.spd5. www.artacademu.spd.ru;
1-6	20	<p>2-MODUL ASOSIDA.</p> <p>BATIK USULIDA KOMPOZITSIYA MASALALARI. (20 soat)</p> <p>Mashg’ulot turi: amaliy mashg’ulot</p> <p>1-Mavzu: Batik san’atida kompozitsion panno bajarish.</p> <p>Mavzu rejasi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Batik usulida kompozitsiya masalalari.2. Kompozitsion panno uchun naqsh kompozitsiyasini qalamda chizish3. Naqshni matoga ko’chirish.4. Batik usulida bo’yoqlar rangini to’g’ri tanlash5. Ishni davom ettirish.6. Panno rang echimlarini topish7. Fon qismiga ishlov berish.8. Panno rang echimlarini topish9. Ishni buyum holatiga keltirish.10. Ishni umulashtirish va yakunlash. <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none">1.BulatovS.S.”O’zbekiston xalq amaliy bezak san’ati” T.Mehnat.19912.D.V.Nesterova “Enstiklopediya rukodeliya” Moskva-20063.E.Glinskaya “Azbukа vыshivaniya” T.19944.V.P.Egorova. V.P.Monastыrnaya “Uchi sshit” M.1989y.5.K.G’ulomov “Ashyolargabadiiyishlovberish” T.2004y.6.E.V.Avdeeva “Xudojstvennayaglad” Toshkent-19937. Artiqov G’A. “Rangtasvir texnikasi va ashyolar texnologiyasi” ,

		<p>O'quv qo'llanma. T., Sharq, 2007 y. 72 b. 4 nusxa. 8.Xudayberganov R.A. "Rangshunoslik asoslari", O'quv qollanma. T., Nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2006 y. 92 b. 3 nusxa.</p> <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar.</p> <p>11. Postislavovna B.M. "Materialshunoslik" O'quv qo'llanma. T., 2013 y. 97 b. 1 nusxa. 12. Mamurova D.i, Avliyakulova N.M, "Rangshnoslik kompozitsiyasi va asoslari" O'quv qo'llanma.Bux, Durdon, 2021 yil 1 nusxa 3. Abdurazakov A.A. «Restavratsiya nastennыx rospisey Afrasiaba» Metodicheskoe posobie.T., Fan, 1975.-63 b. 5 ekz. 4. Aleshin A.B. "Restavratsiya stankovoy maslyanoy jivopisi v Rossii, Razvitie principov i metodov",Metodicheskoe posobie.L., Xudojnik RSFSR, 1989 g. 160 s. 3.Berger E. "Istoriya razvitiya texniki maslyanoy jivopisi",Metodicheskoe posobie.M., Akad. Xudojstv SSSR, 1961 g. 512 s.1 ekz. 4.Gorin I.P., Cherkasova Z.V. "Restavratsiya proizvedeniы stankovoy maslyanoy jivopisi",Uchebnoe posobie dlya sredn.xudoj. zavedeniы.M., Isskustva, 1977 g. 223 s. 2 ekz. 5. Volkov N.N "Svet v jivopisi",Metodicheskoe posobie.M., Isskustvo,1984 g. 320 s. 2 ekz.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari:</p> <p>6. www.sarafan.ru; 2. www.ocinka.ru; 3. www.textile-press.ru; 4. www.vgik.info; 5. www.pencil.nm.ru; 6. www.msus.org; 7. www.artacademu.spd 5. www.artacademu.spd.ru;</p>
--	--	---

MUSTAQIL TA'LIM TOPSHIRIQLARI

Mustaqil ta'lim topshiriqlari mazkur kurs mazmunini to'liq qamrab olish maqsadida tayyorlangan bo'lib, nazariy egallangan bilimlarni kengaytirish, talabalarning mustaqil o'qish faoliyatini yo'lga qo'yishga asoslangan.

Mazkur kursdagi modullar yuzasidan topshiriqlar amaliy xarakterda bo'lib talaba tomonidan mustaqil o'zlashtirilishi va topshirilishi shart.

MUSTAQIL TA'LIM MAVZULARI

T/R	MAVZU NOMI	SOAT
1	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish.	2
2	Matoga baddiy ishlov berishga oid ko'rsatkichlarni tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish.	2
3	O'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish.	2
4	O'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish.	2

5	Tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish.O'rganilayotgan fan to'g'risida tasavvurga ega bo'lish.	2
JAMI SOAT		10 SOAT

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Jonli odam qomatidan anatomik rangtasvir		
Fan kodi: JoOQAnCh10210	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 16	davomiyligi: 3 semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik		
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: S.Abdullayev		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 480	Email:	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: Amaliy san'at va menejmenti fani Amaliy san'at sohasida boshqaruv usullari, marketing tadqiqotlari, narx siyosati, xodimlarni boshqarish va motivatsiya berish, Amaliy san'atda joylashtirish, transport, ovqatlantirish va boshqa xizmatlar haqida tushuncha berish, jahon Amaliy san'at tashkilotlari va boshqa shu sohadagi tashkilotlar to'g'risida talabalarda tasavvur hosil qilishdir.</p>		

Fanning maqsadi: Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarning Jonli odam qomatidan anatomik chizmatasvir fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakillantirish. Fanni vazifasi - Fanning vazifasi - "Jonli odam qomatidan anatomik chizmatasvir" fani o'quv jarayoni mobaynidagi o'quv mashg'ulotlarida yarim komatli portret qo'llari bilan tasvirining anatomik taxlili, libossiz odam qomatini(tik turgan, o'tirgan yoki yotgan xolatda) anatomik taxlili, libossiz odam qomatining murakkab harakatdagi anatomik taxlili, libossiz odam qomatining kontrapost xarakatdagi anatomik taxlili, libossiz odam qomati tayanch nuqtalari(ularni aniqlash va belgilash)ning anatomik taxlili va Inson qomatining tayanch nuqtalarini aniqlagan holda tasvirining anatomik taxlili kabi o'quv vazifalarini bajarish jarayonida kasb maxorati egallashlari talab etiladi, ular bu jarayonda rangtasvir ustasi sifatida shakllanadilar. Talabalar bu jarayonda turli sharoit va muxitda fafik yusitalarda tasvir yaratish mobaynidagi anatomik tasvir konun qoidalari bilan jonli odam qomatini tasvirlash nazariyasi, kiyofa xususiyatlari, inson anatomiyasi plastik sifatlari, tuzilishi xamda ularni ma'lum tabiiy yoki sun'iy yoruglik man'bai bilan yoritilgan sharoitda tasvirlashni o'rgashishdan iborat.

I.II. Fanning mazmuni

Asosiy nazariy va amaliy qicm (amaliy mashg'ulotlar) PL. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-MODUL

ODAM QOMATI, BOSH, BUYIN VA KO'KRAK QISMLARI ANOTAMIK TAHLILI

1-mavzu. Odam qomati, bosh va buyin qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati ko'krak va qorin qism muskullarini tasvirlash. Anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tug'ulsa bir tomondan su'niy yoruglik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi

2-mavzu. Odam qomati, bosh va buyin qismlari skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, bosh va bo'yin qismlari skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Ko'rinishidan keksa chayir kishi tanlash orqali pastanovka bajariladi. Bir tomondan sun'iy yorug'lik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

3-mavzu. Odam qomati, buyin va ko'krak qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, buyin va ko'krak qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Ushbu o'quv topshirigini qo'yish uchun naturaning ko'rinishi keksa va anatomik jixatdan chayir kishi bulish kerak. Zarurat to'g'ulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

4-mavzu. Odam qomati, bo'yin va ko'krak qismlarini skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, bo'yin va ko'krak qismlarini skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, bo'yin va ko'krak qismlarini skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturaning ko'rinishi anatomik jixatdan chayir kishi bo'lish kerak. zarurat tug'ulsa bir tomondan sun'iy fuglik(Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

2-MODUL

ODAM QOMATI KO'KRAK, KORIN, ORKA KURAK, TAZ SUYAK KISMLARINI ANOTAMIK TAXLILI.

5-mavzu. Odam qomati ko'krak va korin qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati ko'krak va korin qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati kukrak va korin qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati kukrak va korin kiyem muskullarini tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tug'ulsa bir tomondan su'niy yoruglik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi

6-mavzu. Odam qomati, orqa ko'rak suyagini harakatda tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan chayir ayol tanlanadi. Zarurat tugulsa bir tomondan suniy yoruglik (Safit) urnagiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

7-mavzu: Odam qomati, orka bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, orka bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, orka bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jihatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tug'ulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) o'rnatiladi - konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

8-mavzu: Odam qomati, taz suyak qismlarini xar tomonlama kurishda tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, taz suyak qismlarini xar tomonlama kurinishda tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, taz suyak qismlarini xar tomonlama kurinishda tasvirlash anatomik taxlili ukuv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tugulsa bir tomondan

sun'iy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi

3-MODUL

ODAM QOMATI, SON, TIZZA SUYAKLARI, TIK TURGAN XOLATIDA OLDI, ORQA VA YON KO'RINISHLARI, YOTGAN XOLATINI MUSKUL VA SUYAK KO'RINISHLARI ANOTAMIK TAXLILI

9-mavzu. Odam qomati, son, va tizza suyaklarini, umumiy oyok suyaklarini oldi, orka, yon kurinishda tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, son, va tizza suyaklarini, u umumiy oyok suyaklarini oldi, orka, yon kurinishda tasvirlash anatomik taxlili. Kurinishidan anatomik jixatdan xarakterli kishi tanlash orkali pastanovka bajariladi. Bir tomondan sun'iy yorug'lik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

10-mavzu. Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon ko'rinishlarda muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon kurinishlarda muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon kurinishlarda moyekullarini tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli kishi tanlanadi. Zarurat tug'ulsa bir tomondan suniy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

11-mavzu. Odam qomati, o'tirish xolatida bel va oyok suyaklari moyekullarini xar tomonlama kurinishini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, u tirgan xolatidabel vaoyok suyaklari moyekullarini xar tomonlama kurinishini tasvirlash anatomik taxlili. Ushbu ukuv topshirigini quyish uchun naturaning kurinishi anatomik jixatdan xarakterli kishi bulish kerak. Zarurat tugulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

12-mavzu. Odam qomati, yotgan xolatani muskul va suyak kurinishlarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, yotgan xolatini muskul va suyak ko'rinishlarini tasvirlash anatomik taxlili. Ushbu o'quv topshirigini quyish uchun naturaning o'rinishi anatomik jixatdan xarakterli kishi bulish kerak. Zarurat tugulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

Fanning nazariy mashg'ulotlari mazmuni

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

5150800 - Rangtasvir (Dastgohli)

5-SEMESTR

No	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
1-MODUL ODAM QOMATI, BOSH, BUYIN VA KO'KRAK QISMLARI ANOTAMIK TAHLILI		
1	Odam qomati, bosh va buyin qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	4
2	Odam qomati, bosh va buyin qismlari skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili.	4
3	Odam qomati, buyin va ko'krak qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	4

4	Odam qomati, bo'yin va ko'krak qismlarini skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili.	4
2-MODUL ODAM QOMATI KUKRAK, KORIN, ORKA KURAK, TAZ SUYAK KISMLARINI ANOTAMIK TAXLILI.		
5	Odam qomata ko'krak va korin qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	4
6	Odam qomati, orqa ko'rak suyagini harakatda tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini kuyish uchun naturalardan anatomik jixatdan chayir ayol tanlanadi.	6
7	Odam qomati, orka bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
8	Odam qomati, taz suyak kismlarini xar tomonlama kurilishda tasvirlash anatomik taxlili.	6
3-MODUL ODAM QOMATI, SON, TIZZA SUYAKLARI, TIK TURGAN XOLATIDA OLDI, ORQA VA YON KO'RINISHLARI, YOTGAN XOLATINI MUSKUL VA SUYAK KO'RINISHLARI ANOTAMIK TAXLILI		
9	Odam qomati, son, va tizza suyaklarini, umumiy oyok suyaklarini oldi, orka, yon kurinishda tasvirlash anatomik taxlili.	6
10	Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon ko'rinishlarda muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
11	Odam qomati, o'tirish xolatida bel va oyok suyaklari muskullarini xar tomonlama ko'rinishini tasvirlash anatomik taxlili.	6
12	Odam qomati, yotgan xolatni muskul va suyak ko'rinishlarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
13	Odami, yonbosh xolatini muskul va suyak ko'rinishlarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
14	Odam qomatini xar tomonlama ko'rinishda tasvirlash anatomik taxlili.	6
15	Odam qomatini bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili	6
Jami		80 soat

Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejasida rejalashtirilmagan.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

5-6 semestrlar davomida talaba "Jonli odam qomatidan anatomik chizmatasvir" darsida nafaqat auditoriyalardagi ustoz – pedagogik bilan olib boriladigan mashg'ulotlarda balki plastik anatomiya fanini mustaqil mavzular asosida o'zlashtirish, hayotni o'rganish, undan chizgi va tez chizgi (qoralama) larni bajarish. Dasrdan uzluksiz holda talabalar mustaqil odam anatomiyasi va plastikasini o'rganadilar.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

5150800 - Rangtasvir (Dastgohli)

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soatlari hajmi
5-semestrda		
1	Boshning mimik mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
2	Ko'krak va korin mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
3	Torsning old mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
4	Odam qomati orqa umurtqa suyagi anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam) (suniy yorug'lik yordamida)	8
5	Odam orka bel muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (sangina, ko'mir qalam, sous).	8
6	Odam qomatida orqa taz suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam).	8
7	Odam qomati, son suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
8	Odam komati, taza suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
9	Odam qomati, tik to'rgan xolatida oldi, orqa va yon ko'rinishlari suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
10	Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orqa va yo'n ko'rinishlari suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (tabiiy yorug'lik yordamida)	8
Jami		80

I.III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Boshning mimik mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida).
2. Ko'krak va krrin mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida).
3. Torsning old mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida).
4. Odam qomati orqa umurtqa suyagi anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam) (suniy yorug'lik yordamida).
5. Odam qorka bel muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (sangina, kumir qalamcha, sous).
6. Odam qomata orqa taz suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam).
7. Odam qomati, son suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (suniy yorig'lik yordamida)

8. Odam krmati, tazza suyagi va muskullari anatomiyasini urganish va taxlil qilish (suniy yorig'lik yordamida)
9. Odam qomati, tik to'rgan xolatida oldi, orqa va yon ko'rinishlari suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida)

II. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- fanga oid amaliy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish;
- chizmatasvirga oid ko'rsatkichlarni taxlil qilishda ijodiy fikrlay olish;
- o'rganilayotgan jarayonlar xaqida mustakil mushoxada yuritish;
- chizmatasvirga oid odam boshini tasvirlash jarayonini to'g'ri aks ettira olish;
- o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish;
- taxlil natajalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish;
- o'rganilayotgan fan to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;
- o'rganilayotgan jarayonlarni to'liq tahlil etash va amalda qo'llay olish;

III. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: guruxlarda ishlash; individual loyixalar;

Jamoa bo'lib ishlash va ximoya kilish uchun loyixalar.

Amaliy mashg'ulotlarni bajarish;

IV. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la uzlashtirish, taxlil natajalarini tugri aks ettara olish, o'rganilayotgan jarayonlar xakida mustakil shu shoxada yuritish va joriy, oralik nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriklarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha amaliy ishlarni namoyon etish.

V. Asosiy adabiyotlar

1. Abdullayev N.X. "Chizmatasvir", O'quv qo'llanma. T. Istedod moliya, 2010.-130 b.
2. Aripova M. "Gips shakllarini chizmatasviri", T. O'quv qo'llanma. Chashma print, 2011.-1006.
3. Toshmurodov M. "Chizmatasvir", O'kuv qo'llanma. T. Noshir

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Jonli odam qomatidan anatomik rangtasvir		
Fan kodi: JoOQAnR10213	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 16	davomiyligi: 3 semestr

Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi	
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik	
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: S.Abdullayev	
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 480	Email:
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)	
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan
Fanning qisqacha bayoni: Amaliy san'at va menejmenti fani Amaliy san'at sohasida boshqaruv usullari, marketing tadqiqotlari, narx siyosati, xodimlarni boshqarish va motivatsiya berish, Amaliy san'atda joylashtirish, transport, ovqatlantirish va boshqa xizmatlar haqida tushuncha berish, jahon Amaliy san'at tashkilotlari va boshqa shu sohadagi tashkilotlar to'g'risida talabalarda tasavvur hosil qilishdir.	

Fanning maqsadi: Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarning Jonli odam qomatidan anatomik chizmatasvir fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakillantirish. Fanni vazifasi - Fanning vazifasi - "Jonli odam qomatidan anatomik chizmatasvir" fani o'quv jarayoni mobaynidagi o'quv mashg'ulotlarida yarim komatli portret qo'llari bilan tasvirining anatomik taxlili, libossiz odam qomatini(tik turgan, o'tirgan yoki yotgan xolatda) anotamik taxlili, libossiz odam qomatining murakkab harakatdagi anatomik taxlili, libossiz odam qomatining kontrapost xarakatdagi anatomik taxlili, libossiz odam qomati tayanch nuqtalari(ularni aniqlash va belgilash)ning anatomik taxlili va Inson qomatining tayanch nuqtalarini aniqlagan holda tasvirining anatomik taxlili kabi o'quv vazifalarini bajarish jarayonida kasb maxorati egallashlari talab etiladi, ular bu jarayonda rangtasvir ustasi sifatida shakllanadilar. Talabalar bu jarayonda turli sharoit va muxitda fafik yusitalarda tasvir yaratish mobaynidagi anatomik tasvir konun qoidalari bilan jonli odam qomatini tasvirlash nazariyasi, kiyofa xususiyatlari, inson anatomiyasi plastik sifatlari, tuzilishi xamda ularni ma'lum tabiiy yoki sun'iy yoruglik man'bai bilan yoritilgan sharoitda tasvirlashni o'rgashishdan iborat.

I.II. Fanning mazmuni

Asosiy nazariy va amaliy qiym (amaliy mashg'ulotlar) PL. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-MODUL

ODAM QOMATI, BOSH, BUYIN VA KO'KRAK QISMLARI ANOTAMIK TAHLILI

1-mavzu. Odam qomati, bosh va buyin qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati ko'krak va qorin qism muskullarini tasvirlash. Anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tug'ulsa bir tomondan su'niy yoruglik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi

2-mavzu. Odam qomati, bosh va buyin qismlari skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, bosh va bo'yin qismlari skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Ko'rinishidan keksa chayir kishi tanlash orqali pastanovka bajariladi. Bir tomondan sun'iy yorug'lik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

3-mavzu. Odam qomati, buyin va ko'krak qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, buyin va ko'krak qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Ushbu o'quv topshirigini qo'yish uchun naturaning ko'rinishi keksa va anatomik jixatdan chayir kishi bulish kerak. Zarurat

to'g'ulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

4-mavzu. Odam qomati, bo'yin va ko'krak qismlarini skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, bo'yin va ko'krak qismlarini skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, bo'yin va ko'krak qismlarini skelet ko'rinishida tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturaning ko'rinishi anatomik jixatdan chayir kishi bo'lish kerak. zarurat tug'ulsa bir tomondan sun'iy fuglik(Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

2-MODUL

ODAM QOMATI KO'KRAK, KORIN, ORKA KO'RAK, TAZ SUYAK QISMLARINI ANOTAMIK TAXLILI.

5-mavzu. Odam qomati ko'krak va korin qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati ko'krak va korin qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati kukrak va korin kism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati kukrak va korin kiyem muskullarini tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tug'ulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) o'rnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi

6-mavzu. Odam qomati, orqa ko'rak suyagini harakatda tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan chayir ayol tanlanadi. Zarurat tugulsa bir tomondan suniy yoruglik (Safit) urnagiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

7-mavzu: Odam qomati, orka bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, orka bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, orka bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili o'quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jihatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tug'ulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) o'rnatiladi - konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

8-mavzu: Odam qomati, taz suyak kismilarini xar tomonlama kurishda tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, taz suyak kismilarini xar tomonlama kurinishda tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, taz suyak kismilarini xar tomonlama kurinishda tasvirlash anatomik taxlili ukuv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli ayol tanlanadi. Zarurat tugulsa bir tomondan sun'iy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi

3-MODUL

ODAM QOMATI, SON, TIZZA SUYAKLARI, TIK TURGAN XOLATIDA OLDI, ORQA VA YON KO'RINISHLARI, YOTGAN XOLATINI MUSKUL VA SUYAK KO'RINISHLARI ANOTAMIK TAXLILI

9-mavzu. Odam qomati, son, va tizza suyaklarini, umumiy oyok suyaklarini oldi, orka, yon kurinishda tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, son, va tizza suyaklarini, u umumiy oyok suyaklarini oldi, orka, yon kurinishda tasvirlash anatomik taxlili. Kurinishidan anatomik jixatdan xarakterli kishi tanlash orkali pastanovka bajariladi. Bir tomondan sun'iy yorug'lik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

10-mavzu. Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon ko‘rinishlarda muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon kurinishlarda muskullarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon kurinishlarda muyekullarini tasvirlash anatomik taxlili o‘quv topshirigini quyish uchun naturalardan anatomik jixatdan xarakterli kishi tanlanadi. Zarurat tug‘ulsa bir tomondan suniy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

11-mavzu. Odam qomati, o‘tirish xolatida bel va oyok suyaklari muyekullarini xar tomonlama kurinishini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, u tir gan xolatidabel vaoyok suyaklari muyekullarini xar tomonlama kurinishini tasvirlash anatomik taxlili. Ushbu ukuv topshirigini kuyish uchun naturaning kurinishi anatomik jixatdan xaraakterli kishi bulish kerak. Zarurat tugulsa bir tomondan sun‘iy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

12-mavzu. Odam qomati, yotgan xolatani muskul va suyak kurinishlarini tasvirlash anatomik taxlili. Odam qomati, yotgan xolatini muskul va suyak ko‘rinishlarini tasvirlash anatomik taxlili. Ushbu o‘quv topshirigini quyish uchun naturaning o‘rinishi anatomik jixatdan xaraakterli kishi bulish kerak. Zarurat tugulsa bir tomondan sun‘iy yoruglik (Safit) urnatiladi. Konstruktiv yechimini tasvirlash uchun anatomiyaga oid adabiyotlardan foydalaniladi.

Fanning nazariy mashg‘ulotlari mazmuni
Amaliy mashg‘ulotlarni tashkil etish bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar
 5150800 - Rangtasvir (Dastgohli)
5-SEMESTR

№	Amaliy mashg‘ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
1-MODUL		
ODAM QOMATI, BOSH, BUYIN VA KO‘KRAK QISMLARI ANOTAMIK TAHLILI		
1	Odam qomati, bosh va buyin kislari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	4
2	Odam qomati, bosh va buyin qislari skelet ko‘rinishida tasvirlash anatomik taxlili.	4
3	Odam qomati, buyin va ko‘krak qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	4
4	Odam qomati, bo‘yin va ko‘krak qislarni skelet ko‘rinishida tasvirlash anatomik taxlili.	4
2-MODUL		
ODAM QOMATI KUKRAK, KORIN, ORKA KURAK, TAZ SUYAK KISMLARINI ANOTAMIK TAXLILI.		
5	Odam qomata ko‘krak va korin qism muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	4
6	Odam qomati, orqa ko‘rak suyagini harakatda tasvirlash anatomik taxlili o‘quv topshirigini kuyish uchun naturalardan anatomik jixatdan chayir ayol tanlanadi.	6
7	Odam qomati, orka bel qislari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
8	Odam qomati, taz suyak kislarni xar tomonlama kurilishda tasvirlash anatomik taxlili.	6
3-MODUL		
ODAM QOMATI, SON, TIZZA SUYAKLARI, TIK TURGAN XOLATIDA OLDI, ORQA		

VA YON KO'RINISHLARI, YOTGAN XOLATINI MUSKUL VA SUYAK KO'RINISHLARI ANOTAMIK TAXLILI		
9	Odam qomati, son, va tizza suyaklarini, umumiy oyok suyaklarini oldi, orka, yon kurinishda tasvirlash anatomik taxlili.	6
10	Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orka va yon ko'rinishlarda muskullarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
11	Odam qomati, o'tirish xolatida bel va oyok suyaklari muskullarini xar tomonlama ko'rinishini tasvirlash anatomik taxlili.	6
12	Odam qomati, yotgan xolatni muskul va suyak ko'rinishlarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
13	Odami, yonbosh xolatini muskul va suyak ko'rinishlarini tasvirlash anatomik taxlili.	6
14	Odam qomatini xar tomonlama ko'rinishda tasvirlash anatomik taxlili.	6
15	Odam qomatini bel qismlari muskullarini tasvirlash anatomik taxlili	6
Jami		80 soat

Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

Kurs ishini tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejasida rejalashtirilmagan.

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

5-6 semestrlar davomida talaba "Jonli odam qomatidan anatomik chizmatasvir" darsida nafaqat auditoriyalardagi ustoz – pedagogik bilan olib boriladigan mashg'ulotlarda balki plastik anatomiya fanini mustaqil mavzular asosida o'zlashtirish, hayotni o'rganish, undan chizgi va tez chizgi (qoralama) larni bajarish. Dasrdan uzluksiz holda talabalar mustaqil odam anatomiyasi va plastikasini o'rganadilar.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

5150800 - Rangtasvir (Dastgohli)

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soatlari hajmi
5-semestrda		
1	Boshning mimik mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
2	Ko'krak va korin mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
3	Torsning old mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
4	Odam qomati orqa umurtqa suyagi anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam) (suniy yorug'lik yordamida)	8
5	Odam orka bel muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (sangina, ko'mir qalam, sous).	8

6	Odam qomatida orqa taz suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam).	8
7	Odam qomati, son suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
8	Odam komati, taza suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
9	Odam qomati, tik to'rgan xolatida oldi, orqa va yon ko'rinishlari suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorug'lik yordamida)	8
10	Odam qomati, tik turgan xolatida oldi, orqa va yo'n ko'rinishlari suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (tabiiy yorug'lik yordamida)	8
Jami		80

I.III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Boshning mimik mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida).
2. Ko'krak va krrin mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida).
3. Torsning old mushaklarini anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida).
4. Odam qomati orqa umurtqa suyagi anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam) (suniy yorug'lik yordamida).
5. Odam qorka bel muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (sangina, kumir qalamcha, sous).
6. Odam qomata orqa taz suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (qora qalam).
7. Odam qomati, son suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va taxlil qilish (suniy yorig'lik yordamida)
8. Odam krmati, tazza suyagi va muskullari anatomiyasini urganish va taxlil qilish (suniy yorig'lik yordamida)
9. Odam qomati, tik to'rgan xolatida oldi, orqa va yon ko'rinishlari suyagi va muskullari anatomiyasini o'rganish va tahlil qilish (suniy yorig'lik yordamida)

II. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- fanga oid amaliy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish;
- chizmatasvirga oid ko'rsatkichlarni taxlil qilishda ijodiy fikrlay olish;
- o'rganilayotgan jarayonlar xaqida mustakil mushoxada yuritish;

- chizmatasvirga oid odam boshini tasvirlash jarayonini to'g'ri aks ettira olish;
- o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish;
- taxlil natajalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish;
- o'rganilayotgan fan to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;
- o'rganilayotgan jarayonlarni to'liq tahlil etash va amalda qo'llay olish;

III. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: guruxlarda ishlash; individual loyixalar;

Jamoa bo'lib ishlash va ximoya kilish uchun loyixalar.

Amaliy mashg'ulotlarni bajarish;

IV. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la uzlashtirish, taxlil natajalarini tugri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar xakida mustakil shu shoxada yuritish va joriy, oralik nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriklarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha amaliy ishlarni namoyon etish.

V. Asosiy adabiyotlar

1. Abdullayev N.X. "Chizmatasvir", O'quv qo'llanma. T. Istedod moliya, 2010.-130 b.
2. Aripova M. "Gips shakllarini chizmatasviri", T. O'quv qo'llanma. Chashma print, 2011.-1006.
3. Toshmurodov M. "Chizmatasvir", O'kuv qo'llanma. T. Noshir

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Badiiy kulolchilikda loyihalash		
Fan kodi: BadKL1038	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 26	davomiyligi: 7 semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik		
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: Sh. Bakayev.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 780	Email:	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: Туроперейтинг фани ўзида туроператорликнинг моҳияти ва вазифалари, туристик маршрут, экскурсия ва маҳсус турлар ташкил этиш, халқаро бозорда миллий турмахсулотни ўтказиш, ҳамда туристларга хизмат кўрсатишни ташкил этишга оид масалаларни қамраб олади.</p>		

Fanning maqsadi: Badiiy kulolchilikda loyihalash fanini o'qitishdan maqsad talabalarni badiiy kulolchilik loyihalarni, turkum yig'ilmalar yaratishda badiiy jihatidan ko'rkam shakllar kompozitsion echim toppish borasida bilim berishda hamda badiiy loyihalarni har tomonlama inson ehtiyoji talablariga javob beradigan holda loyihalash qonun qoidalari o'lashtirishdan iboratdir. Mazkur fanni o'zlashtirishda inson ongi va ko'ra bilish qobiliyati, dunyo qarash va tasovvur etishi kengligi (harakatda va sokinlikda), ro'hiy holatda tafakkur ila anglab his etib umumlashtirgan holda tasovvur etib, shundan so'ng loyihalashtirish mahorati muhim o'rin tutadi.

Badiiy kulolchilikda loyihalash fanining vazifasi talabalarni asosiy o'qitish uslubi, ularni mustaqil ijodiy ishga tayyorlashda, loyihalarni, ashyolarni o'qituvchilar va maslahatchilar rahbarligida bajarilishi, adabiyot man'alaridan foydalanishda, ijodiy ishlar yasash izlanish, o'ganishga qaratilgan. Shu bilan birga loyhani bajarilishini chuqur va har tomonlama xomaki yechimdan tortib, ayrim qismlarni badiiy jihatdan yuqori saviyada yechimni topishga qaratilgan.

II. Asosiy qismlar (amaliy mashg'ulotlar)

Mazkur Badiiy kulolchilikda loyihalash fani badiiy kulolchilik kursining asosiy mutaxassislik fani hisoblanadi va 7 ta modulga ajratilgan holda o'qitiladi.

1.Modul. Muzey namunalari.

1-mavzu. Muzeydan lagan namunasini ko'chirish.

Usta kulollar asarlaridan namunalar tanlab olinadi. Tanlangan asar to'liq o'rganib chiqilib, ushbu asar qaysi kulolchilik maktabiga xosligi va unda ishlatiladigan xomashyolar, naqsh turlari, kompozitsiyasi ranglari taxlil qilinib. o'rganib chiqiladi.

2-mavzu.

Kompozitsion dekorativ bezakli likobchalar loyihasi.

Doira ichida 8 ta o'simlik elementlaridan yig'ilgan kompozitsiya qoramamalari ishlab chiqiladi. Ishlangan qoramamalarni tayyorlashda kompozitsiyaning asosiy echimlaridan foydalaniladi. 20 sm doira ichida kompozitsiyalarning asosiy echimlaridan foydalaniladi. 20 sm doira ichida kompozitsiyalarning 8 tasi tanlab olinadi va ular aniq chizib chiqiladi.

2-modul. Ko'za idish loyihasi

3-mavzu. Muzey namunasi rangli angobdar bilan bezatilgan ko'za idish loyihasi.

Muzeydan usta kullolar ishlaridan namunalar olinadi. Olingan namuna ko'za idish sinchiklab o'rganib chiqiladi, O'lchamlari bo'yicha chizib planshetga joylashtiriladi. Rang bilan ishlanadi va hajmi ko'rsatiladi.

4-mavzu. Angob naqshli sut, sharbat va ko'za idish loyihasi.

Usta kulollar asarlaridan namunaga yaqinroq kompozitsiya ishlanadi. Usta foydalangan xomashyolar, rasmlar va naqshlardan foydalaniladi. Planshetga joylashtirilib raglanadi va hajm ko'rsatiladi.

3-modul.

Shokosa krujka loyihasi.

5-mavzu. Sovga uchun dekorativ bezakli shokosa krujka loyihasi.

Mavzu bo'yicha qoramamalar tayyorlanadi. Shokosa yoki krujkani aniq formasi topiladi va planshetga joylashtiriladi. Rang bilan turlanadi va hajmi ko'rsatiladi.

6-mavzu. Gullar solingan naqshli kulolchilik buyumlar loyihasi.

Kulolchilik buyumlariga qoramamalar tayyorlash. Ishlatilayotgan buyumlarga mavzu tanlanib, qoramamalar ishlaniladi, hajmi ko'rsatiladi.

MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR.

IV. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Muzeydan lagan namunasini ko'chirish.

asarlaridan namunalar loyihalash.

ativ bezakli likobchalarni loyihalash.
naqshli devorga osiladigan bezakli laganchalarni loyihalash.
namunasi rangli angoblar bilan bezatilgan ko'za idish loyihasi. (kopiya)
naqshli sut, sharbat, qimiz, ayron soladigan idish, ko'za loyihasi.
ni planshetga joylashtirish.

Muzey namunasi rangli angoblar bilan bezatilgan ko'za idish loyihasi.

namunalari bilan tanishish.
an namuna ustida ishlash.
aalari tayyorlash.
loyihasi.
loyihasini planshetga joylashtirish.
loyihasiga rang berish.
loyihasini pardoqlash.

Sovga uchuy dekorativ bezakli shokosa krujka loyihasi.

ga doir qoralamalar bajarish.
ni rangda bajarish.
ning masshtabi.
qirqimi.
ni planshetga joylashtirish.
ga rang berish.

. Animalistik haykalcha loyihasi.

aalari tayyorlash.
ha loyihasi.
ni planshetga joylashtirish.
lan ishlash.
chani pardoqlash.
tda rang bilan ishlash.

Choy yoki qaxva servizi loyihasi.

ga doir qoralamalar bajarish.
ni qulayligi haqida tushuncha berish.
konstrukstiyasi ustida ishlash.
kstrukstiyalash.
ni rangda bajarish.
ni masshtablash.
ning qirqimi ustida ishlash.
ni planshetga joylashtirish.

. Interyerda devorga osiladigan devoriy surat yoki rangli bo'yoqlar, emallar, sirlar qo'shilgan aniq chizmalar loyihasi.

ga doir qoralamalar bajarish.
/ suratni umumiy ko'rinishi.
ni masshtablash.
kstrukstiyalash.
ni planshetga joylashtirish.
ni rangda bajarish.
ni pardoqlash.
ni interer bilan bog'lash.

7 - modul. Vaza, panjara, favvora, panno, bog'-rog'lar uchun dekorativ kompozitsiya.

- ga qoramalar bajarish.
- nani rangda bajarish.
- ning konstruktiviyasi.
- ning masshtabi.
- ni planshetga joylashtirish.
- ni rangda bajarish.
- ni yakunlash.

VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- fan haqida nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lishi kerak;
- talabalar kulolchilik buyumlarining ko'p ko'rinishli turlari, grafik loyihalash usullari, ularni xom ashyoda bajarish uslublari badiiy bezak prinsiplari, ishlab chiqarish texnologiyasi haqida tasavvurga ega bo'lishi;
- turli xil asarlar yaratish va yangi zamonaviy mahsulotlarni yaratishning milliy uslubda kompozitsion echimini topishda ham loyihalash fanidan mohirona foydalanish;
- Badiiy ta'lim asosida bo'lajak malakali mutaxassis kadrlar etishtirishda bilim malakalarga ega bo'lish;
- Turli ko'rinishdagi kulolchilik materiallardan har bir alohida hollarda foydalanishni, quritish va kuydirish jarayonini, qizil loyda kurs ishlarini bajarishni; xom-ashyoning (qizil loy, fayans) turli sohalarda qo'llanilishini (relief, devoriy pannolar, barelef, dumaloq haykallar va boshqalar); joylar va ajratilgan dam olish zonalarini bezash ishlarini aniq rejalashtirish vazifasini ham bilishlari lozim.

V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- amaliy mashg'ulotlar;
- interfaol keys-stadiyalar;
- yangi g'oyalar yaratish (mantikiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- kasb maxorati o'stirib borish;
- ijodiy ishlar yaratish va namoyish qilish;
- individual loyixalar;
- jamoa bo'lib ishlash va ko'rgazmalar tashkil qilish

VI. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish. Yakuniy nazorat bo'yicha bajarilgan amadiy ishlarini ko'rikka takdim etish.

VII. Baholash mezonlari.

Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish me'zonlari

Talabaning «Badiiy kulolchilikda loyihalash» fani bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini baholash (amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, shuningdek uning ushbu mashg'ulotlardagi faolligi) da quyidagi mezonlarga asoslaniladi:

- talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda -5 (a'lo) baho;
- talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;

- talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho:

- talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

Oraliq nazorat. Yozma tarzda o'tkazilib. Bajarilgan ish **4** ta talab bo'yicha baho qo'yiladigan baholash mezonlari orqali baholanadi.

- agar yozma ishi a'lo darajada bajarilgan bo'lsa, **5 baho.**
- agar yozma ishu mumiy tarzda bajarilgan, ammo ayrim kamchiliklari bo'lsa **4 baho.**
- agar yozma ish bajarilgan, ammo ayrim faktlar to'liq yoritilmagan bo'lsa **3 baho.**
- agar yozma ish bajarishga harakat qilingan, ammo chalkashliklar va sifatsiz bo'lsa **-2** va undan past baho beriladi.

3.1. Yakuniy nazorat.

Talaba 1 ta yozma (5 tagacha savol) bajarishi lozim.

- agar yozma ish mohiyati to'liq va talab darajasida bajarilgan bo'lib, mavzu bo'yicha bajarilgan amaliy ishni talaba ijodiy yondoshib bajargan bo'lsa **5 baho.**

- yozma ish mohiyati ochilgan, unda asosiy talablar yahshi bajarilingan bo'lsa **4 baho.**

- yozma ish bajarilgan, lekin ayrim kamchiliklari bor bo'lsa **3 baho.**

- yozma ish juda sayoz va kamchiliklar ko'p bo'lsa **2** va undan past baho beriladi.

Asosiy adabiyotlar

1.A.Xakimov. Prikladnoye iskusstvo Uzbekistana. Traditsii i innovatsii. Tashkent. Yunesko. 2013. 211 b.

2.N.P.Navarro. M Piler. Dekorativnaya keramika, istoriya. Moskva. 2005. 204 b.

3.N.G1.Navarro. Dekorirovanaya keramika. Izdatelskiy dom Niola 21- vek. 2005. 146 6.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Erkin va farovon. demokratik Uzbekistan davlatini birgalikda barpo etamiz. Uzbekistan Respublikasi Prezident lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bagishlangan Oliy Majlis nalatalarining qushma majlisidagi nutqi. SH.M.Mirziyoyev.- Toshkent: «Uzbekiston», 2016. - 56 b.

2. Mirziyoyev M.SH. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik xar-bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimiznish 2016 yilda ijz imoiy - iktisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga muljallangan iqisodiy dasturning eng muhim ustivor yunalishlariga bagishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza. 2017 yil 14 yanvar. Toshkent: «O'zbekiston». 2017, - 104 bet.

3. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi. Toshkent sh. 2017 yil 7 fevral. PF-4947-son Farmoni.

4. P.G.SHpara. «Texnicheskaya estetika». Osnovi xudoj. konstruirovaniya. 1903. 112 6.

5. K.V.Gegmenova. Iskusstvo litografiya. «Xu dojnik». 1996. 35 6.

6. M.K.Raximov. Xudojestvennaya keramika Uzbekistana. Darslik. T.: -1961 249s.

7. SH.S. Tashxoljayeva. Xudojestvennaya polivnaya keramika Samarkanda (X-XIV vv) 1991 -142 b.

8. Mary lin Scott. 1 he potter's bible. New Y York .2010. A venue Suite 206

Internet saytlari

www.ziyonet.uz

www.mrdi.uz

www.pedagog.uz

www.edu.uz

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Badiiy kulolchilikda ashyolarda ishlash		
Fan kodi: BaKAI10216	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 26	davomiyligi: 7 semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik		
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: Sh. Bakayev.		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 780	Email:	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan	
Fanning qisqacha bayoni: Туроперейтинг фани ўзида туроператорликнинг моҳияти ва вазифалари, туристик маршрут, экскурсия ва махсус турлар ташкил этиш, халқаро бозорда миллий турмахсулотни ўтказиш, ҳамда туристларга хизмат кўрсатишни ташкил этишга оид масалаларни қамраб олади.		

Fanning maqsadi: Badiiy kulolchilikda ashyolarda ishlash fanini o'qitishdan maqsad talabalarni turli dekorativ kompozitsiyalarni, badiiy buyumlar bajarish, ularni tuzilish qonuniyatlarini o'rganish, shuningdek kulollar ijodining rivojlantirishga, uning bilimni mustaqil oshirishga, qobiliyati va kasbga tayyorlanish darajasini o'sib borishga xizmat qiladi.

Badiiy kulolchilikda ashyolarda ishlash fanining vazifasi talabalarni asosiy o'qitish uslubi, ularni mustaqil ijodiy ishga tayyorlashda. ashyolarni o'qituvchilar va maslahatchilar rahbarligida bajarilishi, adabiyot manba'laridan foydalanyshda. ijodiy ishlar yasash, izlanish, o'rganishga karatilgan.

II. Asosiy qism (Amaliy mashg'ulotlar)

Mazkur fan Badiiy kulolchilik kursining asosiy mutaxassislik fani hisoblanadi va 7 ta modulga ajratilgan xolla o'itiladi.

1.Modul. Likobchalar yasash.

1-mavzu. Rangli angobdar bilan bezatilgan likobchalar yasash.

Usta kulollar asarlaridan namunalar tanlab olinadi. Tanlangan asar to'liq o'rganib chiqilib, ushbu asar qaysi kulolchilik maktabiga xosligi va unda ishlatiladigan xomashyolar. naqsh turlari, kompozitsiyasi. ranglari taxlil qilinib. o'rganib chiqiladi. Tanlangan asar to'liq o'rganib chiqiladi. Asarga ishlatiladigan xom ashyolar, texnologiyalar qaysi maktabga xosligi, unda ishlatiladigan naqshlar o'rlaniladi. O'rganilgan asar xom ashyoda ishlanadi. Angob, sirlar bilan ishlangan xolda xumdonda pishirilali.

2-mavzu.

Devorga osiladigan angob naqshli bezakli laganni xom ashyoda ishlash.

Devorga osiladigan angob naqshli bezayli laganni xom ashyoda ishlash. Muzeyda tanlangan namunani asos qilan xolla lagan. Laganni shakli kulolchilik dasgohida yot qolinlash jarayoni bilan yasaladi. Yasalgan shakl angob. sirlar yordamida bezazilib. pishiriladi.

2-modul. Ko'za idish yasash

3-mavzu. Muzey namunasi rangli angobdar bilan bezatilgan ko'za idish yasash.

Muzeydan usta kullolar ishlaridan namunalar olinadi. Olingan namuna ko'za idishning xom

ashyolari sinchiklab o'rganib chiqiladi, O'lchamlari bo'yicha xom ashyoda yasaladi.

4-mavzu. Angob naqshli sud, sharbat, qimiz yoki ayron ichimliklari uchuy to'plamni qizil loydan ishlash.

Bezakli laganga gipsdan model ishlanadi. Model tayyor bo'lgach qolip olinadi. Kerakli xomashyolar tayyorlanadi. Qolipni quritib, loydan ma'lum qalinlikda plast yasaladi va qoliplanadi. Qolipdan lagan shakli chiqarib, quritib, jilvirlanadi. Kulolchilik bo'yoqlari bilan bezatilib, kulolchilik pechida pishiriladi.

3-modul.

Dekorativ bezakli krujka, shokosa yasash.

5-mavzu. Sovga uchun dekorativ bezakli krujka, shokosa yasash.

Mavzu asosida shokosa yoki krujka shakli topilgach, shaqilni xomashyoda ishlash jarayoni boshlanadi. Dastgoh orqali yoki qoliplash usullari bilan shakllanadi. So'ngra kulolchilik bo'yoqlari bilan bezatilib, pishiriladi.

6-mavzu.

chun yozgi manzaralar, natyurmortlar, xalq klassik mavzular, laganlar yasash.

lik buyumini dekorativ shakli topish. Shakl topilgach, dastgoh yoki qoliplash usullari bilan yasash. **Buyum shaklini kulolchilik dasgohida yasash.** Kulolchilik bo'yoqlari bilan bezash. Kompozitsiyada topilgan bezaklar bilan bezatilgan bo'yoqlar orqali ranglash. Ishni bo'yoqlar orqali ranglab, pishirish jarayoni bilan yakunlash.

II. ASOSIY QISM

2.1.Fanga ajratilgan o'quv soatlarining taqsimoti.

Fanni o'rganish uchun 1-2 semestrlarda 240 soat ajratilgan bo'lib, shundan auditoriya mashg'ulotlariga 120 soat amaliy mashg'ulot va 120 soat mustaqil ta'limga ajratilgan.

I- semestrda - 60 soat amaliy mashg'ulot, 60 soat mustaqil ta'lim;

II-semestrda - 60 soat amaliy mashg'ulot, 60 soat mustaqil ta'lim;

№	Amaliy mashg'ulotlari mavzusi I-SEMESTR	Ajrat. soat	O'tilgan sana	Must. ta'lim
	h. bilan bezatilgan likobchalar yasash.			
	aridan namunalar tanlab, asar qaysi kulolchilik maktabiga xosligi o'rganib chiqish.	2		2
	an xom-ashyolar, naqsh turlari, kompozitsiyasi, ranglari taxlil qilib, o'rganib chiqish.	2		2
1.3	om ashyoda ishlanadi.	2		2
1.4	opish.	2		2
1.5	Likobcha shaklini topish. (davomi)	2		2
1.6	Likobcha shaklini topish. (davomi)	2		2
1.7	Likobcha shaklini kulolchilik dasgohida yasash.	2		2
1.8	Likobcha shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
1.9	Likobcha shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
1.10	ishlangan xolda xumdonda pishirilali.	2		2
	n angob naqshli bezakli laganni xom ashyoda ishlash.			20
	angob naqshli bezayli laganni xom ashyoda ishlash.			2
2.2	n namunani asos qilgan xolda laganni shakli kulolchilik dasgohida yasash.	2		2

2.3	Lagan shaklini topish.	2		2
2.4	Lagan shaklini topish. (davomi)	2		2
2.5	Lagan shaklini topish. (davomi)	2		2
2.6	olchilik dasgohida yasash.	2		2
2.7	Lagan shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
2.8	Lagan shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
2.9	Lagan shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
	ishlangan xolda xumdonda pishirilali.	2		2
3.	1. Rangli angobdar bilan bezatilgan ko'za idish yasash.			20
	ular ishlaridan namunalari olish.	2		2
	ko'za idishning xom ashyolari sinchiklab o'rganib, o'lchamlari bo'yicha xom ashyoda yasash.	2		2
3.3	Ko'za shaklini topish.	2		2
3.4	Ko'za shaklini topish. (davomi)	2		2
3.5	Ko'za shaklini topish. (davomi)	2		2
3.6	olchilik dasgohida yasash.	2		2
3.7	Ko'za shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
3.8	Ko'za shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
3.9	Ko'za shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
3.10	ob, sirlar yordamida bezab, xumdonda pishirish.	2		2
JAMI: 60 soat amaliy mashg'ulot				
	Amaliy mashg'ulotlari mavzusi			2
	II-SEMESTR			
	1. Sharbat, qimiz yoki ayron ichimliklari uchuy to'plamni qizil loydan ishlash.			20
	osdan model ishlanadi. Model tayyor bo'lgach qolip olinadi. Kerakli xom-ashyolar tayyorlanadi.	2		2
	om-ashyolar tayyorlanadi.	2		2
1.3	dan ma'lum qalinlikda plast yasaladi va qoliplanadi.	2		2
1.4	Buyumning dekorativ shaklini topish.	2		2
1.5	Buyumning dekorativ shaklini topish. (davomi)	2		2
1.6	Buyumning dekorativ shaklini topish. (davomi)	2		2
1.7	Ko'za shakli kulolchilik dasgohida yasash.	2		2
1.8	Ko'za shakli kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
1.9	Ko'za shakli kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)	2		2
	Qolipdan lagan shakli chiqarib, quritib, jilvirlanadi.	2		2
	krujka, shokosa yasash. rativ bezakli krujka, shokosa yasash.	20		20
	kosa yoki krujka shakli topish.			2
2.2	om-ashyoda ishlash jarayonini boshlash.			2
2.3	i qoliplash usullari bilan shakllanadi.			2
2.4	oilgan bezaklar bilan bezatish			2
2.5	oilgan bezaklar bilan bezatish. (davomi)			2
2.6	Buyum shaklini kulolchilik dasgohida yasash.			2
2.7	Buyum shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)			2
2.8	olchilik dasgohida yasash. (davomi)			2
2.9	lari bilan bezatiladi.			2
	lari bilan bezatilib, pishiriladi.			2
3.	2. Imanzaralar, natyurmortlar, xalq klassik mavzular,			20

	laganlar yasash.			
	ni dekorativ shakli topish.			2
	stgoh yoki qoliplash usullari bilan yasash.			2
3.3	Buyum shaklini kulolchilik dasgohida yasash.			2
3.4	olchilik dasgohida yasash. (davomi)			2
3.5	Buyum shaklini kulolchilik dasgohida yasash. (davomi)			2
3.6	lari bilan bezash.			2
3.7	lari bilan bezash. (davomi)	2		2
3.8	lari bilan bezash. (davomi)	2		2
3.9	oilgan bezaklar bilan bezatilgan bo'yoqlar orqali ranglash.	2		2
3.10	ali ranglab, pishirish jarayoni bilan yakunlash.	2		2

IV. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Rangli angoblar bilan bezatilgan likobchalar yasash.

ni modelini yasash
 qolipini olish
 tayyorlash
 loy urish
 larni tekislash va bo'yash
 arga naksh berish
 Pishirish

Muzey namunasi rangli angoblar bilan bezatilgan ko'za idish yasash.

da topilgan ko'za idishni xom ashyoda yasash
 nyo tayyorlash
 jilvirlab angoblar bilan ishlash
 , sirlab pishirish
 t qoramalari ustida ishlash
 ilan ishlash
 ilan ishlash Ranglash, sirlash, pishirish

Sovga uchuy dekorativ bezakli krujka, shokosa yasash.

tayyorlash
 ish
 yorlash
 o chiqarish
 ash

. Animalistik haykal ishlash.

tayyorlash
 ish
 yorlash
 loy urib chiqarish
 n (xompaz)
 buyash
 n (glazuri)

Choy yoki qaxva servizining bir bulagini xom-ashyoda yasash.

iqqa kerakli xom ashyo tayyorlash
 model ustida ishlash.

a jilo berish.
 lan ishlash.
 b bilan ishlash
 itib, jilvirlash.
 irlar bilan ishlash, pishirish

. Interyerda devorga osiladigan devoriy surat yoki rangli bo'yoqlar, emallar, sirlar bilan ishlangan vstavka (panno) yasash.

iqqa doir xom ashyo tayyorlash
 uritish, pishitish
 model ustida ishlash

- 4.Modelni pardoqlash
- 5.Gips bilan ishlash
- 6.Loy qolip bilan ishlash
- 7.Angoblar bilan ranglash, pishirish

7 - modul. Jamoat binolari ichki hovlilari va vestyubellari uchun me'moriy kulolchilik majmuaviy yechim. Vaza, panjara, favvara, panno, bog-roglar uchun dekorativ kompozitsiya ishlash.

- 1.Topshiriqqa doir xom ashyo tayyorlash
- 2.Loyni pishitish
- 3.Koralama nusxa model qilish
- 4.Modelga jilo berish
- 5.Gips ishi
- 6.Qolip bilan ishlash
- 7.Sirlab pishirish jarayoni (980°-1000°)

**V. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular.
 1-semestr.**

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soatlari hajmi
	rativ bezakli krujka, shokosa yasash.	
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
	jami	

2-semestr.

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soatlari hajmi
	l ishlash.	
1		
2		
3		
4	iqarish	
5		
6		
7	Pishirish (glazuri)	

	jami	
--	------	--

VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar kuyiladi. **Talaba:**

- talabalar kulolchilik buyumlarining ko'p ko'rinishli turlari, grafik loyixalash usullari, ularni xom ashyoda bajarish uslublari badiiy bezak prinsiplari, ishlab chiqarish texnologiyasi **haqida tasavvurga ega bulishi;**

- rassom-kulol turli ko'rinishdagi kulolchilik materiallaridan xar bir alohida hollarda foydalanishni, ishlab chiqarish texnologiyasini, badiiy yechim vositasini, modellar yasash, undan qolip olish, kulolchilik buyumlari bilan ishlashni, quritish va kuydirish jarayonini, kompozitsiyaning asosiy qonuniyatlarini **bilishi va ulardan foydalana olishi;**

talabalar ro'zg'orda ishlatiladigan sanoat namunalari - fayansli yoki chinni idishlarga qullangan kompozitsiya va bezaklarni o'rganadilar, modellar usullari bilan tanishish **ko'nikmalariga ega bulishi lozim.**

V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- amaliy mashg'ulotlar;
- yangi g'oyalar yaratish (mantikiy fiklash, tezkor savol-javoblar);
- kasb maxorati o'stirib borish;
- ijodiy ishlar yaratish va namoyish qilish;
- individual loyixalar;
- jamoa bo'lib ishlash va ko'rgazmalar tashkil qilish

VI. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish. Yakuniy nazorat bo'yicha bajarilgan amadiy ishlarini ko'rikka taqdim etish.

VII. Baholash mezonlari.

Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish me'zonlari

Talabaning « Badiiy kulolchilikda loyihalash» fani bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini baholash (amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, shuningdek uning ushbu mashg'ulotlardagi faolligi) da quyidagi mezonlarga asoslaniladi:

- talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda -5 (a'lo) baho:

- talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho:

- talaba olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho:

- talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

Oraliq nazorat. Yozma tarzda o'tkazilib. Bajarilgan ish 4 ta talab bo'yicha baho qo'yiladigan baholash mezonlari orqali baholanadi.

- agar yozma ishi a'lo darajada bajarilgan bo'lsa, 5 baho.
- agar yozma ish mumiy tarzda bajarilgan, ammo ayrim kamchiliklari bo'lsa 4 baho.
- agar yozma ish bajarilgan, ammo ayrim faktlar to'liq yoritilmagan bo'lsa 3 baho.
- agar yozma ish bajarishga harakat qilingan, ammo chalkashliklar va sifatsiz bo'lsa -2 va undan past baho beriladi.

3.1. Yakuniy nazorat. Talaba 1 ta yozma (5 tagacha savol) bajarishi lozim.

- agar yozma ish mohiyati to'liq va talab darajasida bajarilgan bo'lib, mavzu bo'yicha bajarilgan amaliy ishni talaba ijodiy yondoshib bajargan bo'lsa 5 baho.
- yozma ish mohiyati ochilgan, unda asosiy talablar yahshi bajarilingan bo'lsa 4 baho.
- yozma ish bajarilgan, lekin ayrim kamchiliklari bor bo'lsa 3 baho.
 - yozma ish juda sayoz va kamchiliklar ko'p bo'lsa 2 va undan past baho beriladi.

VII. Baholash mezonlari.

Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish me'zonlari

Talabaning «Badiiy kulolchilikda loyihalash» fani bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini baholash (amaliy, seminar, laboratoriya mashg'ulotlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, shuningdek uning ushbu mashg'ulotlardagi faolligi) da quyidagi mezonlarga asoslaniladi:

- talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalga qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda -5 (a'lo) baho:
- talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho:
- talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho:
- talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

Oraliq nazorat. Yozma tarzda o'tkazilib. Bajarilgan ish 4 ta talab bo'yicha baho qo'yiladigan baholash mezonlari orqali baholanadi.

- agar yozma ishi a'lo darajada bajarilgan bo'lsa, **5 baho.**
- agar yozma ish mumiy tarzda bajarilgan, ammo ayrim kamchiliklari bo'lsa **4 baho.**
- agar yozma ish bajarilgan, ammo ayrim faktlar to'liq yoritilmagan bo'lsa **3 baho.**
 - agar yozma ish bajarishga harakat qilingan, ammo chalkashliklar va sifatsiz bo'lsa -2 va undan past baho beriladi.

3.1. Yakuniy nazorat.

Talaba 1 ta yozma (5 tagacha savol) bajarishi lozim.

- agar yozma ish mohiyati to'liq va talab darajasida bajarilgan bo'lib, mavzu bo'yicha bajarilgan amaliy ishni talaba ijodiy yondoshib bajargan bo'lsa **5 baho.**
- yozma ish mohiyati ochilgan, unda asosiy talablar yahshi bajarilingan bo'lsa **4 baho.**
- yozma ish bajarilgan, lekin ayrim kamchiliklari bor bo'lsa **3 baho.**
- yozma ish juda sayoz va kamchiliklar ko'p bo'lsa **2** va undan past baho beriladi.

Asosiy adabiyotlar

- 1.A.Xakimov. Prikladnoye iskusstvo Uzbekistana. Traditsii i innovatsii. Tashkent. Yunesko. 2013. 211 b.
- 2.N.P.Navarro. M Piler. Dekorativnaya keramika, istoriya. Moskva. 2005. 204 b.
- 3.N.G1.Navarro. Dekorirovanaya keramika. Izdatelskiy dom Niola 21- vek. 2005. 146 6.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Erkin va farovon. demokratik Uzbekistan davlatini birgalikda barpo etamiz. Uzbekistan Respublikasi Prezident lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bagishlangan Oliy Majlis nalatalarining qushma majlisidagi nutqi. SH.M.Mirziyoyev.- Toshkent: «Uzbekiston», 2016. - 56 b.
2. Mirziyoyev M.SH. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik xar-bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimiznish 2016 yilda ijz imoiy - iktisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga muljallangan iqisodiy dasturning eng muhim ustivor yunalishlariga bagishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza. 2017 yil 14 yanvar. Toshkent: «O'zbekiston». 2017, - 104 bet.
3. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi. Toshkent sh. 2017 yil 7 fevral. PF-4947-son Farmoni.
4. P.G.SHpara. «Texnicheskaya estetika». Osnovi xudoj. konstruirovaniya. 1903. 112 6.
5. K.V.Gegmenova. Iskusstvo litografiya. «Xu dojnik». 1996. 35 6.
6. M.K.Raximov. Xudojestvennaya keramika Uzbekistana. Darslik. T.: -1961 249s.
7. SH.S. Tashxoljayeva. Xudojestvennaya polivnaya keramika Samarkanda (X-XIV vv) 1991 -142 b.
8. Mary lin Scott. 1 he potter's bible. New Y York .2010. A venue Suite 206

Internet sayitlari

www.ziyonet.uz
www.mrdi.uz
www.pedagog.uz
www.edu.uz

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: Mutahassislik bo'yicha haykaltaroshlik		
Fan kodi: MutHAI1021	Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 6	davomiyligi: 7 semestr
Kafedra: Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Amaliy san'at badiiy kulolchilik		
Fan amaliy mashg'ulot o'qituvchilari: O.Shomurodov		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 60	Email:	
Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari)		
Prerekvizitlar:	Tanlov turi: majburiy fan	
<p>Fanning qisqacha bayoni: O'quv fanining dolzarbliligi talim yo'nalishining qalamtasvir va rangtasvir fanlaridagi bajariladigan amaliy vazifalarni mustahkamlashga asos bo'ladi. Haykaltaroshlik fanining oliy kasbiy taiimdagi o'rni talabalarni ushbu san'at turining rivojlanish tarixi, animal va inson qomati haykallarini yasash qonunqoidalari hamda boiajak tasviriy san'at o'qituvchilarini pedagogik jarayonga puxta tayyorlashda katta ahamiyatga ega.</p>		

I. O'quv fanining maqsadi va vazifalari

Fanni o‘qitishdan maqsad - badiiy tafakkur, ijodiy qobiliyat, ko‘rib eslab qolish, fazoviy tasawumi shakllantirish, san’at asarlariga nisbatan estetik munosabatni, go‘zallikka boigan muhabbatni rivojlantirish hamda ularni amaliyotga tatbiq etish ko‘nikmasini hosil qilishdan iborat. Haykaltaroshlik fani talabalarni haykaltaroshlikka oid nazariy asoslarini, amaliy ish jarayonidagi tushuncha va bilimlarni, oddiydan murakkab tomon bosqichma-bosqich yasash qonun-qoidalarini amaliyotga tatbiq etish ko‘nikmasini hosil qilish vazifalarini bajaradi. Haykaltaroshlik o‘quv fanini o‘zlashtirish jarayonida

Bakalavr:

- haykaltaroshlik mashg‘ulotlarini o‘tishda tasviriy san’at janrlari, kompozitsiya qonuniyatlari, perspektiva, ufq tekisligi, siluet, konstruksiyalash, masshtab, nisbatlar, byust, relef, turli materiallardan foydalanish xususiyatlari haqida *bilimga;*

- haykaltaroshlik asarlarini tahlil qila olish, badiiy tafakkur, ijodiy qobiliyat, ko‘rib eslab qolish, san’at asarlariga nisbatan estetik munosabatni, go‘zallikka muhabbatni rivojlantirish, darslarni rejalashtirish, odamning turli holatlaridan postanovkalar tashkil etish, tasvirlash texnologiyalari, yaxshi o‘zlashtiruvchi va boshlovchi talabalar bilan individual darslar olib borish, ularda ijodiy ishlarni baholay olishni rivojlantiruvchi *ko‘nikma;*

- milliy va jahon haykaltaroshlik tarixiga oid ma’lumotni bilish, kompozitsiya qonuniyatlari va plastik anatomiya, portret, psixologik echim, haykal ishlash metodlari va metodologik asoslari, haykaltaroshlik texnologiyasi, oddiy geometrik shakllardan boshlab insonning qomatini tasvirlay olishgacha, turli materiallardan haykaltaroshlik asarlarini yasash to‘g‘risida *malakalariga ega bo‘lishi kerak.*

III.Asosiy qism

3.1. Fanga ajratilgan o‘quv soatlarining o‘quv turlari bo‘yicha taqsimoti.

VII-semestrda:

76 soat amaliy mashg‘ulot, 60 soat mustaqil ta’lim.

№	Mavzu nomi	Auditoriya soatlari	
		Amaliy mashg‘ulot 76 soat	Nazorat turi
1	Geometrik va islmiy shakldagi rozetka ishlash	4 soat	
1.1	Geometrik shaklli rozetkaga qarab ishlash (barelef yoki gorelef). Fonga nisbatan relefnining pastki va yuqori nuqtalarini aniqlash.	2	
1.2	Bajarilayotgan tasvimi yuzaga to‘g‘ri kompozitsion joylashtirish. Relefnini butun bir yaxlitlikda ko‘rib, o‘zaro nisbatlarini aniq belgilash, ishni mukammal darajada bajarish.	2	
2	Islmiy shakllardan tuzilgan rozetka ishlash.	4	

2.1	Islimiy shaklli rozetkaga qarab ishlash (barelef yoki gorelef). Kompozisiyani bosqichmabosqichlikka rioya qilgan holatda bajarish.	2	
2.2	Shaklning konstruktiv tuzilishi. Balandlik va kenglik oichamlari. Buyumning plastik echimi. Tasvining naturadagi shaklga aynan o'xshashligiga erishish.	2	
3	Qush va parrandalar shaklini ishlash.		
3.1	Qush va parrandalar shaklini ishlash. Qush va parrandalarning plastik anatomiyasi. Ularning inson plastik anatomiyasidan farqi.	2	
3.2	Konstruktiv anatomik tuzilishi. Tayanch nuqtasi. Og'irlik markazi.	2	
3.3	Kompozisiyani to'g'ri topish. Tasvimi bajarishda metodik ketma-ketlik bosqichiga rioya qilish.	2	
4	Uy va yovvoyi hayvonlar shaklini ishlash.	6	
4.1	Uy va yovvoyi hayvonlar shaklini ishlash. Uy va yovvoyi hayvonlarning plastik anatomiyasi.	2	
4.2	Ularning inson plastik anatomiyasidan farqi. Konstruktiv anatomik tuzilishi.	2	
4.3	Og'irlik markazi. Kompozisiyani to'g'ri topish. Tasvimi bajarishda metodik ketma-ketlik bosqichiga rioya qilish.	2	
5	Lab bo'lagini ishlash.	10	
5.1	Odam yuz anatomiyasida va hayotida labning o'mi.	2	
5.2	Uning geometrik shakllar bilan o'xshashligi. (konus, shar, prizma).	2	
5.3	Labning inson xarakteridagi	2	

	ahamiyati.		
5.4	Labni bajarishda metodik ketma-ketlik bosqichlariga rioya qilish.	2	
5.5	Ishni yakunlash	2	
6	Ko'z bo'lagini ishlash. (Loy, gips yoki plastilin)	10	
6.1	Inson bosh qismi anatomiyasi, unda ko'zining o'mi.	2	
6.2	Ko'z tuzilishini bajarishda metodik ketma-ketlik bosqichlariga rioya qilish.	2	
6.3	Ko'z tuzilishi va geometrik shakllar o'rtasidagi o'xshashliklar (shar, prizma).	2	
6.4	Ishni umumlashtirish	2	
6.5	Ishni yakunlash	2	
7	Burun bo'lagini ishlash	10	
7.1	Inson yuz qiyofasida burun shaklining tuzilishi.	2	
7.2	Uning geometrik shakllar bilan o'xshashligi (kub, shar, piramida, prizma).	2	
7.3	Burun tuzilishini bajarishda metodik ketma-ketlik bosqichlariga rioya qilish. (Loy, gips yoki plastilin)	2	
7.4	Ishni umumlashtirish	2	
7.5	Ishni yakunlash	2	
8	Quloq bo'lagini ishlash.	10	
8.1	Odam yuz anatomiyasida va hayotida quloqning o'mi.	2	
8.2	Uning geometrik shakllar bilan o'xshashligi. (Slindr, shar, prizma, kub).	2	
8.3	Quloqning inson xarakteridagi ahamiyati.	2	
8.4	Quloqni tuzilishini bajarishda metodik ketma-ketlik bosqichlariga rioya qilish. (Loy, gips yoki plastilin)	2	
8.5	Ishni umumlashtirib, yakunlash	2	
9	Odam boshi releflni ishlash.	16	

	Simmetriya va proporsiya tushunchasi.		
9.1	Shakllarini bir-biriga nisbatan aniqlash. (Loy, gips yoki plastilin)	2	
9.2	Insonning boshi plastik anatomiyasi.	2	
9.3	Yuz qismining tekislikka (taglik doskaga) nisbatan eng chuqur va baland joylarini aniqlash.	2	
9.4	Relefdagi kubsimon, sharsimon bo'laklarni aniqlash.	2	
9.5	Relefdagi konussimon, piramidasimon bo'laklarni aniqlash.	2	
9.6	Ularni ketma ketlik tartibida shaklini chiqarish	2	
9.7	Ishni umumlashtirish	2	
9.8	Ishni yakunlash	2	
JAMI:		76	OR N Ya N

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
V semester
Mustaqil ish mavzulari

№	Mavzu nomi	soat
1	0 'zbekiston haykaltaroshlik san'ati	4
2	Haykaltaroshlikda ishlatiladigan xom-ashyolar	4
3	Haykaltaroshlikda ishlatiladigan dastgohlar va asbob-uskunalar	4
4	Haykaltaroshlikda relief	4
5	Antik dunyo haykaltaroshligi	4
6	Ilhom Jabborov-0'zbekiston haykaltaroshligining yirik namoyondasi	4
7	Evropa antik dunyo haykaltaroshligi	4
8	0 'zbekiston antik dunyo haykaltaroshligi	4
9	Odam bosh etyudini ishlash	4
10	0 'rta asrlarda 0 'zbekiston haykaltaroshligi	4
11	Haykaltarosh Azamat Xatamov hayoti va ijodi	4
12	Odam qomati haykalini ishlash	4
13	Haykaltarosh Damir Ro'ziboev hayoti va ijodi	4
14	Qush va hayvonlar haykalini ishlash	4
15	0 'rta asrlarda Evropa haykaltaroshligi	4
JAMI:		60

TALABALAR BILIMINI BAHOLASH REYTING ME'ZONI

JORIY BAHOLASH

Joriy ishlar Amaliy mashg'ulot va mustaqil ta'limda bajarilgan Amaliy ishlar asosida Amaliyga oshiriladi va baholanmaydi.

Talaba Amaliy ishni to'g'ri bajargan va qalamtasvir fanidan perspektiva qonun-qoidalariga rioya qilgan holda, hamda Amaliy ishni to'g'ri kompozitsion joylashtirishi, chiziqli perspektiva va tus nisbatlarini to'g'ri ko'rsata bilishi, havo perspektivasini ko'rsata bilishi, qiyofachini xarakterini va o'xshashligini ko'rsata bilishi, yuqoridagilarni aks etgan holda, belgilangan tartibda oraliq nazoratga ruhsat beriladi.

ORALIQ BAHOLASH

- Talaba oraliq baholash uchun berilgan savollarga asosan ma'ruza yoki Amaliy mashg'ulot o'tkazilgan mavzulardan va mustaqil o'qib o'rgangan mavzulardan barcha savollarning javobini to'liq yozib va o'rinli joylarda Amaliy tasvirlarni bosqichlari va nisbatlar, tus nisbatlarni, qalamchizgichlarni qo'llash usullarini to'liq bayon qilsa, yozma bayon qilish ketma-ketligi va mazmuniga qarab belgilangan yuqori ball miqdorining 5 baho quyilib baholanadi.

- Talaba berilgan savollarning ikkitasining javobini va unga daxldor tasvirlarni bosqichlari bilan to'g'ri ko'rsatsa, uchinchi savolning javobini daxldor shakllarni tasvirlab, yozma bayon qilishda qisman xatoga yo'l qo'ygan bo'lsa, shakllar qanchalik aniq tasvirlanganiga qarab belgilangan yuqori ball miqdorining 4 baho qo'yib baholanadi.

- Talaba berilgan savollarning bittasini javobini unga daxldor shakllarni aniq tasvirlab, to'liq bayon qilib, qolgan ikki savolga daxldor tasvirlarni chizib, lekin yozma bayon qilishga qisman xatoga yo'l qo'ygan bo'lsa, tasvirlar qanchalik aniq va to'g'ri ko'rsatilganiga qarab, belgilangan yuqori ball miqdorining 3 baho qo'yib baholanadi.

- Talaba berilgan savollarning barchasining javobini unga daxldor tasvirlarni aniq tasvirlab, yozma bayon qilishda xatoliklarga yo'l qo'ysa, belgilangan yuqori ball miqdorining 2 baho qo'yib baholanadi.

Oraliq nazoratni baholash mezonlari

Semestrda soatlarga qarab 1 ta yoki 2 ta oraliq nazorat yozma shaklida o'tkaziladi. Oraliq nazorat variantida o'tilgan mavzular yuzasidan savollar beriladi. Oraliq nazorat **5 baho** bilan baholanadi.

Oraliq baholash 5 baho

Baholash mezonlari	
1.	Barcha savollar mazmunan to'liq ochib berilsa;
2.	Tushunchalar to'liq va aniq yoritilsa, hamda to'g'ri xulosalansa;
3.	Mavzularga daxldor tasvirlar va eskizlar bajarilsa;
Jami: 5 baho	

YAKUNIY BAHOLASH

"5" baho to'plashi uchun talaba quyidagi bilim, ko'nikma va Malakaga ega bo'lishi lozim:

- ijodiy fikrlashi;
- qalamtasvirga mos tasvirlar va natyurmortlar tuzishni bilishi;
- rang va tus nisbatlarni sezish va ko'rsata bilishi;
- xromatik va axromatik ranglarni his qilgan holda, tasvirni rangda bo'yash;

- jism fakturasini va materialligini ko'rsatib bilish;
- Modelni yoki naturani xarakterini ko'rsata bilishi;
- fazoviy va chiziqli perspektivani bilish va Amaliyda qo'llashi;
- ishni umumlashtirish va detallar ustida ishlash.

“4” baho to'plashi uchun talaba quyidagi bilim, ko'nikna va malakaga ega bo'lishi lozim:

- ijodiy fikrlashi;
- qalamtasvirga mos tasvirlar va natyurmortlar tuzishda ba'zi xatolar bo'lsa;
- nisbatlarni sezish va ko'rsata bilishi;
- hajmni his qilmay, tasvirni bo'yash;
- jism fakturasini va materialligini ko'rsatib bilish;
- Modelni yoki naturani xarakterini ko'rsata bilishi;
- fazoviy va chiziqli perspektivani bilish va Amaliyda qo'llashi;
- ishni umumlashtirish va detallar ustida ba'zi xatoliklar bo'lsa.

“3” baho to'plashi uchun talaba quyidagi bilim, ko'nikna va malakaga ega bo'lishi lozim:

- ijodiy fikrlashda qiynalsa;
- qalamtasvirga mos tasvirlar va natyurmortlar tuzishda ba'zi xatolar bo'lsa;
- nisbatlarni sezish va ko'rsata bilishi;
- hajmni his qilib, tasvirni bo'yash;
- jism fakturasini va materialligini ko'rsatib bilmasa;
- ishni umumlashtirish va detallar ustida ba'zi xatoliklar bo'lsa.

YAKUNIYBAHOLASH “5” BAHO

Baholashmezoni	
1.	Naturani o'rganib chiqib chizish nuqtasini tanlash.
2.	Kompozitsion qonunlariga tayanib chiziqli tasvirni tasvirlash
3.	Nisbatlar aniq ko'rsatish.
4.	Xajm va shaklni aniq ko'rsata olish.
5.	Fazoviy va chiziqli perspektivani bilish va Amaliyda qo'llashi
6.	Ijodiy fikrlash.
7.	nisbatlarni sezish va ko'rsata bilishi
8.	Detallarni ustida ishlash va umumlashirish.
Jami: “5” baho	

V. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari Asosiy adabiyotlar

1. Baymetov B.B. “Haykaltaroshlik va plastik anatomiya” o'quv qo'llanma. Toshkent, Iqtisod-moliya, 2007
2. Baymetov B. Plastik anatomiya (Amaliy mashg'ulotlari). Uslubiv qo'llanma. Toshkent, 2011

Qo'shimcha adabiyotlar

3. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarliklar bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Halq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, № 11
4. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, “O'zbekiston”, 2017 yil

5. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2016 yil
6. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash- yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017 yil
7. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi boiishi kerak. Toshkent, “O‘zbekiston”, 2017 yil
8. Boymetov B. Haykaltaroshlik. O‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2005

Internet saytlari

9. vyww.tdpu.uz
10. www.ZiyoNet.Uz
11. www.edu.uz
12. tdpu-internet.ped

Buxoro davlat universiteti

Tel: (+998) 65 221-29-14

Faks: 8(365) 221-27-07

E-mail: buxdu_rektor@buxdu.uz

200117, Buxoro, M.Iqbol ko`chasi 11-uy

<http://www.buxdu.uz/>

https://t.me/buxdu_uz

<https://fb.com/buxdu>

<http://instagram.com/buxdu1>

1930

**BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI**